

Актуальні проблеми кримінального та кримінально-процесуального права :

анотований бібліографічний список

Вип. 9 / 2026

25 травня – 9 червня

URL: <http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>

1. **Адаптація законодавства до норм Конвенції про боротьбу з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних ділових операціях** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 28 трав. [№ 605]. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що 26 травня Верховна Рада України (ВР України) ухвалила за основу проєкт Закону України "Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та Закону України "Про приєднання України до Конвенції про боротьбу з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних ділових операціях" від 10.03.2026 № 4811-IX. Законопроект змістовно пов'язаний із положеннями Закону України "Про приєднання України до Конвенції про боротьбу з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних ділових операціях" від 10.03.2026 № 4811-IX. Метою законопроекту є уніфікація норм чинного національного законодавства з положеннями Конвенції про боротьбу з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних ділових операціях для забезпечення її подальшого належного виконання.* Текст:

<https://www.golos.com.ua/article/391356>

2. Аркуша Л. І. Криміналістичні аспекти взаємодії правоохоронних органів та кримінальної журналістики у викривальній діяльності [Електронний ресурс] / Л. І. Аркуша, О. В. Чернов // Прав. новели. – 2026. – № 28. – С. 256-267. *Обґрунтовано, що кримінальна журналістика поступово перетворюється на важливий інструмент виявлення суспільно небезпечних діянь, оскільки журналістські розслідування нерідко містять значний обсяг фактичних даних про корупційні схеми, економічні зловживання, організовану злочинну діяльність, незаконне використання публічних ресурсів та інші протиправні практики. Особливу увагу приділено характеристиці інформаційного потенціалу журналістських розслідувань, які ґрунтуються на аналізі відкритих джерел, електронних реєстрів, документів, цифрових даних, матеріалів відеофіксації, інтерв'ю зі свідками та іншими особами, обізнаними з обставинами можливих правопорушень. Водночас наголошено, що журналістські матеріали не можуть безпосередньо виступати доказами у кримінальному провадженні, оскільки їх отримують поза межами кримінально-процесуальної процедури. Окреслено основні напрями взаємодії правоохоронних органів і представників кримінальної журналістики та зроблено висновок, що ефективна взаємодія правоохоронців і представників медіа може істотно підвищити результативність викривальної діяльності, сприяти виявленню латентних форм злочинності, зміцненню прозорості діяльності державних інституцій і формуванню суспільної довіри до системи правосуддя за умови дотримання принципів законності, професійної етики, свободи слова та забезпечення процесуальних гарантій кримінального провадження.* Текст: https://legalnovels.in.ua/journal/28_2026/35.pdf

3. Багатко А. С. Відповідальність держави-агресора за кібератаки проти цивільної інфраструктури [Електронний ресурс] / Анастасія Сергіївна Багатко // Успіхи і досягнення у науці. – 2026. – № 4. — С. 53-63. *Здійснено комплексне дослідження міжнародно-правових засад відповідальності держави-агресора за здійснення кібератак проти цивільної*

інфраструктури. Особливу увагу приділено аналізу правової природи кібератак, їх кваліфікації як міжнародно-протиправних діянь, а також можливості їх віднесення до форм застосування сили відповідно до норм міжнародного права. На прикладі кібератак на енергетичну, телекомунікаційну та фінансову інфраструктуру України доведено системний характер кібероперацій держави-агресора та їх інтеграцію у стратегію гібридної війни. Встановлено, що такі атаки спрямовані на порушення функціонування критично важливих об'єктів і створення гуманітарних наслідків для цивільного населення. Зроблено висновок про необхідність подальшої кодифікації норм міжнародного права у сфері кібербезпеки та формування ефективної системи притягнення держави-агресора до відповідальності за кібератаки проти цивільної інфраструктури.

Текст:

<https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/41969/41984>

4. Батраченко Т. С. Проблеми кримінально-правової протидії зловживанням на організованих ринках капіталу в умовах використання штучного інтелекту [Електронний ресурс] / Т. С. Батраченко // Прав. новели. – 2026. – № 28. – С. 268-274. Проаналізовано застосування ст. 222¹ Кримінального кодексу України (КК України), яка встановлює відповідальність за маніпулювання на організованих ринках, та ст. 232¹ КК України, що передбачає відповідальність за незаконне використання інсайдерської інформації. Розглянуто можливості впливу технологій ШІ на процес ринкового ціноутворення на організованих ринках капіталу, а також на механізми вчинення зловживань ринком. Обґрунтовано, що використання таких технологій може створювати нові форми неправомірного впливу на формування ціни фінансових інструментів, ускладнювати виявлення маніпулятивних практик і ставити додаткові вимоги до змісту кримінально-правових заборон у цій сфері. На основі порівняльно-правового методу висвітлено підходи права Європейського Союзу (ЄС) і законодавства України до протидії зловживанням на ринках капіталу. Запропоновано

підходи до вдосконалення кримінального законодавства України та спеціального законодавства про ринки капіталу з метою підвищення рівня правової визначеності, конкретизації ознак кримінально караних діянь і належного врахування фактора використання ШІ у сфері зловживань ринком. Текст: https://legalnovels.in.ua/journal/28_2026/36.pdf

5. Бєдний І. Прагматика правосуддя: практика укладання угод зі слідством у 2025 році [Електронний ресурс] / Іван Бєдний // Юрид. практика. – 2026. – 8 черв. – Електрон. дані. *На основі спеціального аналітичного звіту, який базується на вироках Вищого антикорупційного суду (ВАКС) за 2025 р., проаналізовано стан укладення угод зі слідством, які стали важливим інструментом боротьби з топкорупцією. Окреслено інтереси держави при укладенні означених угод, а саме: скорочення строків розгляду справ у суді; отримання важливих свідчень проти реальних організаторів схем; швидке відшкодування завданих збитків і залучення багатомільйонних донатів на Збройні сили України (ЗСУ). Також вказано, що інтереси фігурантів справ полягають у гарантованому уникненні реального тюремного строку, тобто передбачено заміну покарання на іспитовий строк від 1 до 3 років за ст. 75 Кримінального кодексу України (КК України), та зняття арештів з тієї частини майна, яка не підлягає конфіскації. Констатовано, що угоди зі слідством є прагматичним інструментом, завдяки якому держава почала отримувати від корупціонерів реальну користь - від багатомільйонних донатів на потреби ЗСУ до системного розвалу закритих корупційних екосистем.* Текст: <https://pravo.ua/prahmatyka-pravosuddia-praktyka-ukladannia-uhod-zi-slidstvom-u-2025-rotsi/>

6. Білодід І. С. Особливості продовження строків досудового розслідування в умовах воєнного стану [Електронний ресурс] / І. С. Білодід // Юрид. наук. електрон. журн. – 2026. – № 4. – С. 198-201. *Здійснено комплексне дослідження сучасного стану нормативного регулювання строків кримінального провадження в Україні в умовах воєнного стану та їх*

еволюції під впливом новітніх законодавчих змін. Обґрунтовано, що на сучасному етапі розвитку кримінального процесу відбувається відхід від формально-кількісного підходу до визначення процесуальних строків і перехід до якісно-темпоральної моделі, заснованої на принципі розумності, закріпленому у ст. 28 Кримінального процесуального кодексу України (КПК України). Визначено, що принцип розумних строків є ключовим індикатором ефективності кримінального провадження та водночас гарантією дотримання прав і свобод людини. Розкрито правову природу розумних строків як складної категорії, що поєднує об'єктивні критерії (складність кримінального провадження, обсяг доказової бази, кількість епізодів) із суб'єктивними чинниками (поведінка учасників процесу, належність здійснення повноважень слідчим і прокурором, ефективність організації досудового розслідування). Окреслено процесуальний порядок продовження строків досудового розслідування, зокрема підстави подання відповідних клопотань, їх обґрунтування та роль уповноважених суб'єктів у прийнятті рішень. Текст: https://lsej.org.ua/4_2026/44.pdf

7. Бісюк О. С. Судові помилки при кваліфікації та конфіскації криптоактивів у кримінальних справах: аналіз практики США та України і пропозиції щодо використання блокчейн-доказів для їх запобігання [Електронний ресурс] / Олена Сергіївна Бісюк, Анатолій Іванович Суббот // Успіхи і досягнення у науці. – 2026. – № 4. — С. 79-92. На матеріалах судової практики Сполучених Штатів Америки та України досліджено типові судові помилки, що виникають у кримінальних справах, пов'язаних із кваліфікацією кримінальних правопорушень та застосуванням конфіскації щодо криптоактивів. Встановлено суттєві відмінності в підходах до допустимості технічних доказів: американські суди виробили розгалужену прецедентну доктрину, тоді як українські суди лише формують відповідну практику через рішення Вищого антикорупційного суду (ВАКС). Сформульовано пропозиції щодо впровадження блокчейн-доказів як засобу запобігання судовим помилкам, а саме: стандартизація chain-of-custody для

цифрових активів; законодавче закріплення вимог до судових експертів у сфері блокчейн-аналітики; введення спеціальних процесуальних норм щодо тимчасового вилучення й оцінки криптоактивів у кримінальному провадженні.

Текст:

<https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/41971/41986>

8. Бойко І. Представника ГУР Юсова планували вбити за допомогою дрона [Електронний ресурс] / Іван Бойко // Україна молода. – 2026. – 8 черв. – Електрон. дані. *Йдеться про затримання оперативниками Національної поліції України (НПУ) викритого слідчими Офісу Генерального прокурора (ОГП) жителя Києва, який за завданням російських спецслужб готував убивство одного з керівників структурного підрозділу Головного управління розвідки Міністерства оборони України (МО України), заступника голови Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими Андрія Юсова. Наразі затриманому повідомлено про підозру в організації підготовки до умисного вбивства з корисливих мотивів, вчиненого на замовлення, за попередньою змовою групою осіб відповідно до ч. 1 ст. 14, ч. 3 ст. 27, пп. 6, 11, 12 ч. 2 ст. 115 Кримінального кодексу України (КК України), за що передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк від 10 до 15 років або довічне позбавлення волі.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/194310/>

9. Булькач С. П. Напрями удосконалення правового забезпечення взаємодії слідчих та оперативних підрозділів Національної поліції України під час протидії легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом [Електронний ресурс] / Сергій Петрович Булькач // Успіхи і досягнення у науці. – 2026. – № 4. — С. 106-115. *Доведено, що існуюча система правового забезпечення взаємодії слідчих та оперативних підрозділів НПУ не враховує специфіку налагодження такої взаємодії під час протидії легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом, що може негативно впливати на процес виявлення та розслідування вказаних злочинів. На основі аналізу законодавства України*

встановлено, що основа взаємодії органів досудового розслідування та оперативних підрозділів кіберполіції під час протидії злочинам у сфері інтелектуальної власності базується на нормах Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) та Закону України "Про оперативно-розшукову діяльність". Зроблено висновок про доцільність внесення відповідних змін до Положення про Департамент стратегічних розслідувань НПУ, затвердженого наказом НПУ від 23.10.2019 № 1077, а також до положень Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами НПУ в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України (МВС України) від 07.07.2017 № 575.

Текст:

<https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/41973/41988>

10. Булькач С. П. Особливості взаємодії слідчих та оперативних підрозділів Національної поліції України на попередньому та підготовчому етапах реалізації матеріалів оперативної розробки щодо злочинів, пов'язаних з легалізацією (відмиванням) майна, одержаного злочинним шляхом [Електронний ресурс] / Сергій Петрович Булькач // Наук. перспективи. – 2026. – № 4. — С. 876-887. *Встановлено, що взаємодія слідчих та оперативних підрозділів на початковому етапі реалізації матеріалів оперативної розробки щодо означених злочинів характеризується необхідністю поєднання вимог конспірації та доказової придатності інформації, високим рівнем аналітичності, потребою у чіткій координації дій. Вказано, що ефективність цього етапу безпосередньо визначає перспективу подальшого досудового розслідування та успішність доведення факту легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом. Доведено, що підготовчий етап реалізації матеріалів оперативної розробки щодо злочинів, пов'язаних з легалізацією (відмиванням) майна, одержаного злочинним шляхом, відзначається високим рівнем організаційної складності, необхідністю інтеграції оперативної та процесуальної*

діяльності, а також визначальною роллю планування та координації. Текст: <https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/42219/42235>

11. Буряченко А. Чому необхідно переосмислити відповідальність у справах про аліменти [Електронний ресурс] / Анатолій Буряченко // Юрид. газ. – 2026. – 27 трав. – Електрон. дані. *Досліджено сучасні підходи до юридичної відповідальності за невиконання аліментних зобов'язань у контексті захисту прав дитини та забезпечення балансу між інтересами сторін сімейних правовідносин. Проаналізовано чинні механізми адміністративної, цивільної та кримінальної відповідальності за несплату аліментів, а також практичні проблеми їх застосування в умовах соціально-економічних змін і воєнного стану. Увагу приділено питанням ефективності санкцій, пропорційності покарання та необхідності переходу від карального підходу до моделей, орієнтованих на забезпечення реального виконання обов'язку щодо утримання дитини. Наголошено на важливості вдосконалення механізмів примусового виконання судових рішень, розвитку медіації та підвищення правової культури батьків.* Текст: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/chomu-neobhidno-pereosmisliti-vidpovidalnist-u-spravah-pro-alimenti.html>

12. Важинський В. М. Протидія кримінальним правопорушенням, що вчиняються у сфері діяльності інституційних інвесторів / Володимир Важинський. — Тернопіль : Терно-граф, 2025. — 223 с. *Шифр зберігання в Бібліотеці : А844436* Монографію присвячено оперативно-розшуковим, кримінальним процесуальним і криміналістичним засадам протидії кримінальним правопорушенням, що вчиняються у сфері діяльності інституційних інвесторів. Зокрема, розглянуто питання: оперативно-розшукової характеристики, запобігання, виявлення та оперативно-розшукового документування, а також особливості організації і тактики досудового розслідування цієї категорії кримінальних правопорушень.

Текст:

https://uu.edu.ua/upload/Nauka/naukovi_vydannia/vazhinskiy_a5.pdf

13. **Валендюк О. Незаконне збагачення: проблеми доказування та межі кримінальної відповідальності** [Електронний ресурс] / Олег Валендюк, Ольга Шаповалова, Павло Отвіновський // Юрид. практика. – 2026. – 3 черв. – Електрон. дані. *Висвітлено історію криміналізації незаконного збагачення, що була запроваджена в Україні на виконання Конвенції Організації Об'єднаних Націй (ООН) проти корупції. З'ясовано причини, які заважають проводити ефективне розслідування у кримінальних провадженнях за ст. 368*5 Кримінального кодексу України (КК України) щодо кримінальної відповідальності за незаконне збагачення, та зроблено висновок, що основна проблема правозастосування цієї статті полягає не лише у складності доказування, а й у самій конструкції кримінально-правової норми. Також констатовано, що стратегія захисту у справах про незаконне збагачення повинна будуватися не лише навколо аналізу походження активів, а й навколо критичної оцінки самої моделі доказування, яка застосовується стороною обвинувачення.* Текст: <https://pravo.ua/nezakonno-zbahachennia-problemy-dokazuvannia-ta-mezhi-kryminalnoi-vidpovidalnosti/>

14. **Василюк І. М. Про сучасний стан рецидивної злочинності в Україні, проблеми та шляхи їх вирішення** [Електронний ресурс] / Ігор Миколайович Василюк // Успіхи і досягнення у науці. – 2026. – № 4. — С. 134-142. *Здійснено аналіз кримінологічно значущих явищ і процесів, які детермінують вчинення такого виду повторності, як рецидив кримінальних правопорушень відповідно до ст. 34 Кримінального кодексу України (КК України). Зокрема встановлено, що через недосконалість нормативно-правових актів, які регулюють діяльність уповноважених органів пробації України, значна частина засуджених, що відбували покарання, до зняття або погашення судимості залишається поза увагою правоохоронних органів, що сприяє вчиненню цими суб'єктами рецидивних кримінальних правопорушень. Запропоновано внести низку змін і доповнень у Закон України "Про пробацію" з питань, які стосуються розширення переліку об'єктів контролю, а також вказано на необхідність вирішити питання*

взаємодії Державної установи "Центр пробації" з іншими правоохоронними органами, насамперед, із установами виконання покарань та територіальними органами НПУ. Текст:

<https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/41975/41990>

15. **Вересюк О. В. Кримінальні правопорушення адвокатів як кримінологічна проблема** [Електронний ресурс] / О. В. Вересюк // Прав. новели. – 2026. – № 28. – С. 275-280. Досліджено кримінологічні проблеми, пов'язані з вчиненням кримінальних правопорушень адвокатами в Україні, та з'ясовано їх вплив на суспільну довіру до правової системи. Схарактеризовано дві групи правопорушень: ті, що безпосередньо пов'язані з професійною діяльністю адвокатів, і ті, що не мають прямого стосунку до правничої практики. Встановлено, що до найбільш поширених правопорушень першої групи належать шахрайство щодо клієнтів, корупційні діяння, введення в оману суду або інших уповноважених органів, а також пронесення заборонених предметів до слідчих ізоляторів і виправних колоній. Зазначено, що спектр кримінальних правопорушень адвокатів поза межами професійної діяльності корелюють зі структурою злочинності осіб із вищою освітою та стабільним соціальним статусом, включаючи злочини проти національної безпеки, порушення правил дорожнього руху та інші діяння. На основі статистичних даних і судової практики доведено, що більшість правопорушень, вчинених адвокатами, вчиняються з прямим умислом, а їх виявлення ускладнюється наявністю процесуального імунітету та специфічним порядком притягнення до кримінальної відповідальності. Текст: https://legalnovels.in.ua/journal/28_2026/37.pdf

16. **Верховна Рада підтримала законопроект щодо боротьби з підкупом іноземних посадовців** [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 26 трав. – Електрон. дані. Зазначено, що Верховна Рада України (ВР України) ухвалила за основу законопроект, який імплементує приєднання України до Конвенції про боротьбу з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних ділових операціях (№ 15056). Проаналізовано зміст

законопроєкту, який передбачає посилення відповідальності за підкуп іноземних посадових осіб, удосконалення механізмів притягнення юридичних осіб до відповідальності та приведення національного законодавства у відповідність до вимог Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). Особливу увагу приділено значенню ратифікації Конвенції ОЕСР для євроінтеграційного курсу України, розвитку міжнародного правового співробітництва та підвищення прозорості бізнес-середовища. Наголошено, що ухвалення відповідних законодавчих змін сприятиме зміцненню антикорупційної системи держави, підвищенню інвестиційної привабливості та виконанню міжнародних зобов'язань України. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/verhovna-rada-pidtrimala-zakonoproekt-shchodo-borotbi-z-pidkupom-inozemnih-posadovciv.html>

17. **Війна, наука та емоції: від інтерв'ю до пам'ятстворення = War, science and emotions: from interview to memory creation :** зб. матеріалів Міжнар. конф., (м. Чернігів, 21 - 22 лют. 2025 р.) / [упоряд. С. Маховська ; редкол.: Г. Боряк та ін. ; авт. післямови К. Литвин]. – Київ : ТОВ "Юрка Любченка", 2025. – 286 с. – Бібліогр. наприкінці ст. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Б378706** **Зі змісту :** Діяльність центру документування та дослідження воєнних злочинів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника / С. Адамович. – С. 105-110.

18. **Гаджук О. Допит бухгалтера як свідка: права, ризики та підготовка до слідчої дії [Електронний ресурс] / Олена Гаджук // Юрид. газ.** – 2026. – 3 черв. – Електрон. дані. *Розглянуто правовий статус бухгалтера під час допиту як свідка у кримінальному провадженні, а також основні ризики, пов'язані з участю у слідчих діях. Проаналізовано права та обов'язки свідка, межі відповідальності за надання показань і можливість користування правовою допомогою адвоката. Особливу увагу приділено підготовці до допиту, правильному поведженню під час спілкування зі слідчими органами та захисту від потенційних процесуальних ризиків,*

зокрема перекваліфікації процесуального статусу особи. Текст: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/kriminalne-pravo-ta-proces/-dopit-buhgaltera-yak-svidka-prava-riziki-ta-pidgotovka-do-slidchoyi-diyi.html>

19. **Ганус Л. М. Досвід держав-членів ЄС з протидії гендерно зумовленому насильству** [Електронний ресурс] / Людмила Михайлівна Ганус // Нове укр. право. – 2026. – № 1. – С. 300-307. *Здійснено конституційно-правовий та порівняльно-правовий аналіз інституційних моделей протидії гендерно зумовленому насильству у державах-членах Європейського Союзу. На прикладі Іспанії, Австрії, Швеції та Хорватії представлено різні підходи до інституційної організації протидії гендерно зумовленому насильству. Сформовано типологію інституційних підходів до такої протидії, визначено їх конституційно-правові передумови, структурні переваги та обмеження. Обґрунтовано напрями вдосконалення законодавства України з урахуванням стандартів Стамбульської конвенції та Директиви ЄС 2024/1385. Акцентовано, що ефективність протидії гендерно зумовленому насильству визначається не лише криміналізацією, а передусім системністю конституційно-правового механізму захисту.* Текст: <https://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/953/878>

20. **Глядик Б. Чи існує реальна процесуальна рівновага під час обрання запобіжного заходу?** [Електронний ресурс] / Богдан Глядик // Юрид. газ. – 2026. – 3 черв. – Електрон. дані. *Проаналізовано проблему забезпечення процесуальної рівноваги між стороною обвинувачення та стороною захисту під час обрання запобіжного заходу в кримінальному провадженні. Розглянуто особливості реалізації права на захист, доступу до матеріалів справи та можливостей сторін щодо представлення доказів і аргументів у суді. Акцентовано увагу на ризиках формального підходу до судового розгляду, який може призводити до порушення принципів змагальності та справедливого судочинства.* Текст: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/kriminalne-pravo-ta-proces/chi-issnue-realna-procesualna-rivnovaga-pid-chas-obrannya-zapobizhnogo-zahodu.html>

21. **Голодомор 1932 – 1933 років: геноцид українського народу :** зб. док. і матеріалів / М-во внутр. справ України, Нац. акад. внутр. справ, Галуз. держ. архів МВС України, Нац. спілка краєзнавців України ; за ред. В. М. Щербатюка, Д. І. Кураса ; [упоряд. Ю. В. Сокур ; передм.: І. Ящук ; вступ: В. Щербатюк, О. Шкуратенко]. — Київ : Фенікс, 2025. — 269 с.

Шифр зберігання в Бібліотеці: A840649 Збірник вміщує наукові дослідження Голодомору 1932 - 1933 років, де автори обґрунтовують терор голодом як метод впровадження більшовиками економічної політики в українському селі, упокорення селян, утвердження радянської влади в Україні та черговий раз доводять, що організований пануючим режимом штучний голод був геноцидом українського народу. Висвітлено реалізацію проєкту МВС України з оцифрування архівних справ періоду Голодомору, зокрема, фонду № 32 Галузевого державного архіву МВС "Кримінальні справи судових та позасудових органів", та роз'яснено щодо користування інтерактивною мапою, на яку нанесено електронні копії означених кримінальних справ. Наведено створені на основі споминів очевидців Голодомору матеріали конференцій і наукових читань, що були організовані та проведені в Національній академії внутрішніх справ у 2008 - 2023 рр. Окремо подано витяги архівних документів на підтвердження висновків аналітичної довідки за результатами опрацювання архівних справ названого фонду. Текст: https://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=2&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&Image_file_name=book/0019016.pdf&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=0

22. **Горон Д. Правоохоронці відкрили вже 128 кримінальних проваджень щодо злочинів Росії проти журналістів, - Офіс генпрокурора** [Електронний ресурс] / Діана Горон // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. — 2026. — 27 трав. — Електрон. дані. Висвітлено результати документування злочинів, вчинених РФ проти представників медіа в умовах повномасштабної війни. Проаналізовано статистичні дані Офісу Генерального прокурора (ОГП) щодо кримінальних проваджень, пов'язаних із

убивствами, пораненнями, незаконним утриманням і переслідуванням журналістів. Особливу увагу приділено кваліфікації цих дій як системної політики тиску на свободу слова та елементу гібридної агресії проти України. За даними ОГП, внаслідок російської агресії загинули 68 журналістів (з них 43 - комбатанти і 25 - некомбатанти). Поранення отримали 49 журналістів (48 некомбатантів і один комбатант). Ще 19 журналістів були незаконно затримані або позбавлені волі (усі цивільні). Наголошено на ролі правоохоронних органів і міжнародних механізмів у фіксації воєнних злочинів, а також на необхідності забезпечення відповідальності винних осіб. Текст:

<https://detector.media/infospace/article/250056/2026-05-27-pravookhorontsi-vidkryly-vzhe-128-kryminalnykh-provadzhen-shchodo-zlochyniv-rosii-proty-zhurnalistiv-ofis-genprokurora/>

23. **Деркач І. М. Механізм відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів прокуратури: підходи до удосконалення** [Електронний ресурс] / Ігор Миколайович Деркач // Нове укр. право. – 2026. – № 1. – С. 308-317. Проаналізовано нормативне регулювання відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів прокуратури, та розкрито зміст категорій "незаконне рішення", "незаконна дія" та "незаконна бездіяльність" як юридичних фактів, що зумовлюють виникнення обов'язку компенсації. Запропоновано напрями вдосконалення означеної процедури, а саме: уніфікація процедури відшкодування; чітке розмежування наслідків судового контролю та компенсаційних вимог; оновлення підзаконного регулювання відповідно до чинного Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) та судової практики тощо. Текст:

<https://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/954/879>

24. **Дидик О. В. Міжнародна підтримка України в координатах антикорупційної політики: безпекові пріоритети та внутрішньополітичні трансформації** [Електронний ресурс] / Олександр

Вікторівч Дидик // Нац. інтереси України. – 2026. – № 4. — С. 2337-2355.

Розкрито нерозривний зв'язок між пріоритетами національної безпеки та системними внутрішньополітичними трансформаціями в період 2022 – 2025 рр. Здійснено контент-аналіз українського законодавства та зазначено, що економічний ефект від діяльності Національного антикорупційного бюро України (НАБУ) та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) є вагомим внеском у національну стійкість. Вказано на важливість повної гармонізації Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) зі стандартами Європейського Союзу (ЄС) та констатовано, що інтеграція України в європейську архітектуру безпеки залежатиме від здатності капіталізувати суспільний запит на справедливість у незворотні правові інститути, що є гарантією довгострокової модернізації Української держави. Текст: <https://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/41554/41568>

25. **До Верховної Ради внесли новий законопроект про декриміналізацію порнографії** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2026. – 4 черв. – Електрон. дані. *Йдеться про зареєстрований у Верховній Раді України (ВР України) новий законопроект № 15294 "Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за виготовлення і розповсюдження дитячої порнографії", який пропонує декриміналізувати виготовлення, зберігання, перевезення, пересилання, збут і поширення порнографічних матеріалів серед повнолітніх осіб. Зазначено, що водночас автори законодавчої ініціативи пропонують посилити кримінальну відповідальність за злочини, пов'язані з дитячою порнографією, її розповсюдженням серед неповнолітніх, а також за сутиенерство, звідництво та організацію сексуальної експлуатації дітей. Наведено коментар народного депутата, одного із ініціаторів документа Ярослава Железняка, який зауважив, що це вже третя спроба змінити законодавство після того, як попередні ініціативи не отримали достатньої підтримки парламенту, та повідомив, що нову редакцію проєкта підготували після*

консультацій між представниками різних фракцій та депутатських груп.

Текст: <https://pravo.ua/do-verkhovnoi-rady-vnesly-novyi-zakonoproiekt-pro-dekryminalizatsiiu-pornohrafii/>

26. **До 7 років за "бусифікацію": у Раді пропонують криміналізувати незаконне утримання громадян у ТЦК** [Електронний ресурс] // Суд.-юрид. газ. – 2026. – 9 черв. – Електрон. дані. *Розкрито зміст зареєстрованого у Верховній Раді України (ВР України) законопроекту № 15303, спрямованого на посилення кримінальної відповідальності за незаконне позбавлення волі, вчинене представниками держави, із акцентом на дії співробітників територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки (ТЦК та СП). Зокрема запропоновано: викласти ст. 146-1 Кримінального кодексу України (КК України) у новій редакції під назвою "Насильницьке зникнення"; запровадити кримінальну відповідальність за незаконне утримання громадян під час проведення мобілізаційних заходів; передбачити сувору відповідальність для керівників за видання завідомо незаконного наказу, що призвело до протиправного затримання чи доставлення особи тощо. Вказано на певні проблеми у разі реалізації цієї законодавчої ініціативи на практиці, зокрема зазначено, що одним із ключових викликів стане доказування моменту, коли законне доставлення особи до ТЦК та СП або іншого уповноваженого органа перетворюється на незаконне утримання. Зроблено висновок, що у разі ухвалення закон може стати одним із найвагоміших механізмів запобігання зловживанням службовими повноваженнями під час проведення мобілізаційних заходів в умовах воєнного стану.* Текст: <https://sud.ua/uk/news/publication/363381-do-12-let-za-busifikatsiyu-v-rade-predlagayut-kriminalizirovat-nezakonnnoe-soderzhanie-grazhdan-v-ttsk>

27. **Дудін Т. Судовий імунітет рф скасовано: право на відшкодування - блог Тимофія Дудіна** [Електронний ресурс] / Тимофій Дудін // Юрид. практика. – 2026. – 8 черв. – Електрон. дані. *Йдеться про процес стягнення громадянами та підприємствами через українські суди*

збитків з держави-агресора РФ. Вказано на сформований судовою практикою новий підхід щодо скасування судового імунітету РФ, внаслідок якого суди отримали правові підстави розглядати позови до РФ без її згоди та участі. Розкрито поняття судового імунітету відповідно до ст. 79 Закону України "Про міжнародне приватне право" та акцентовано на постанові Верховного Суду України (ВС України) від 14.04.2022 у справі № 308/9708/19, у якій міститься чітка правова позиція: РФ позбавляється права посилається на судовий імунітет у справах про відшкодування шкоди, завданої їй збройною агресією проти України. Окреслено новий порядок розгляду справ про відшкодування збитків, завданих агресором, і зазначено, що наразі українські громадяни мають право: подавати прямі позови до РФ про відшкодування матеріальної та моральної шкоди; звертатися до українських судів за місцем свого проживання або за місцем заподіяння шкоди; розраховувати на розгляд справ без участі та згоди РФ. Констатовано, що отримання рішення українського суду є першим переможним етапом, а наступним кроком стане процедура примусового виконання такого рішення на міжнародному рівні та пошук механізмів фактичного стягнення коштів із заблокованих активів РФ, що наближає до побудови глобальної системи міжнародно-правової відповідальності агресора. Текст: <https://pravo.ua/sudovyi-imunitet-rf-skasovano-pravo-na-vidshkoduvannia-bloh-tymofiia-dudina/>

28. **Думчиков М. О. Колабораційна діяльність в інформаційній сфері: проблеми кримінально-правової кваліфікації адміністрування окупаційних медіа ресурсів** [Електронний ресурс] / М. О. Думчиков, В. В. Сухонос // Прав. новели. – 2026. – № 28. – С. 281-289. Зазначено, що в умовах повномасштабної гібридної інформаційної війни цифрові платформи стали надпотужним інструментарієм легітимізації окупаційної влади, конструювання гіпервикривленої псевдореальності та уникнення міжнародно-правової відповідальності. Наголошено, що адміністрування таких пропагандистських ресурсів становить безпрецедентну загрозу

загальнонаціональній безпеці, вимагаючи належного реагування та високоякісної законодавчої регламентації. На основі аналізу статей Кримінального кодексу України (КК України) та правозастосовної практики окреслено перспективи концептуального вдосконалення нормативно-правової бази через імплементацію новітніх законопроектів та інтегрування фундаментальних принципів перехідного правосуддя. Акцентовано на необхідності найсуворішого покарання ідеологів і системних адміністраторів окупаційних мультимедіаресурсів через їхню деструктивність. Водночас вказано, що правова оцінка правопорушників, чия інформаційна співпраця була об'єктивно вимушеною внаслідок психофізичного примусу або мінімалістичною за обсягом, потребує персоналізованої індивідуалізації задля забезпечення справедливості та захисту фундаментальних прав людини. Текст:

https://legalnovels.in.ua/journal/28_2026/38.pdf

29. **Екссвященник унц мп остаточно проведе 10 років за ґратами за розбещення доньок** [Електронний ресурс] // Високий замок. – 2026. – 2 черв. – Електрон. дані. *Йдеться про те, що Верховний Суд України (ВСУ) залишив без змін вирок колишньому настоятелю храму МП із Дніпра, який протягом трьох років вчиняв сексуальне насильство щодо двох своїх малолітніх дітей. Зазначено, що судовий процес тривав кілька років через скасування першого вироку апеляційним судом у 2024 р. та відправку справи на новий розгляд. Проте прокурори повторно довели вину підсудного і у 2025 р. суд знову призначив йому 10 років позбавлення волі за розбещення малолітніх і виготовлення дитячої порнографії. Вирок набрав остаточної сили, хоча сам засуджений до останнього заперечував свої дії.* Текст : <https://wz.lviv.ua/news/553003-ekssviashchennyk-upts-mp-ostatochno-provede-10-rokiv-za-gratamy-za-rozbeshchennia-donok>

30. **ЄСПЛ проти надмірної застави: чому суд має враховувати реальні статки підозрюваного** [Електронний ресурс] // Суд.-юрид. газ. – 2026. – 27 трав. — Електрон. дані. *На основі аналізу практики Вищого*

антикорупційного суду (БАКС) розглянуто питання застосування запобіжних заходів. Зазначено, що ця практика може свідчити про посилення формального підходу до інституту застави, коли ключовим критерієм стає не оцінка поведінки особи чи реальних ризиків, а сам факт невнесення повної суми застави, внаслідок чого застава ризикує перетворитися з альтернативи триманню під вартою на фактичний фінансовий бар'єр для свободи. Висвітлено стандарти з означеного питання Європейського суду з прав людини, який встановлює чітку вимогу: розмір застави повинен визначатися з посиланням на активи обвинуваченого та його реальні можливості. Текст: <https://sud.ua/uk/news/publication/362177-espch-protiv-chrezmernogo-zaloga-pochemu-sud-dolzhen-uchityvat-realnye-dokhody-podozrevaemogo>

31. **За "благодійний внесок" у лікарні можуть посадити на 6 років: що пропонує новий законопроект** [Електронний ресурс] // Суд.-юрид. газ. – 2026. – 9 черв. – Електрон. дані. Окреслено ключові положення зареєстрованого у Верховній Раді України (ВР України) законопроекту № 15298 "Про внесення змін до статті 184 Кримінального кодексу України щодо права на безоплатну медичну допомогу", яким пропонується викласти ст. 184 Кримінального кодексу України (КК України) у новій редакції та суттєво розширити перелік діянь, за які може наставати кримінальна відповідальність. Констатовано, що у разі ухвалення законопроекту ця стаття фактично перетвориться з норми, що передбачає відповідальність за окремі порушення у сфері охорони здоров'я, на спеціальний кримінально-правовий механізм захисту права пацієнта на отримання безоплатних медичних послуг, лікарських засобів і медичних виробів, гарантованих державою. Текст:

<https://sud.ua/uk/news/publication/363333-za-blagotvoritelnyy-vznos-v-bolnitse-mogut-posadit-na-6-let-chto-predlagaet-novyiy-zakonoproekt>

32. **Завтур В. А. Застосування практики Європейського суду з прав людини при обґрунтуванні правомірності обмеження прав та**

свобод у кримінальному провадженні: основні засади [Електронний ресурс] / В. А. Завтур // Юрид. наук. електрон. журн. – 2026. – № 4. – С. 202-206. *Окреслено форми використання практики ЄСПЛ у кримінальному процесі, що може відбуватися як у формі екстраполяції правової позиції ЄСПЛ на кримінальне процесуальне рішення національного суду, так і у формі застосування національним судом загальних підходів ЄСПЛ до вирішення питання про правомірність обмеження прав і свобод, а також концепцій та доктрин, згенерованих прецедентною практикою Суду. Сформульовано узагальнені висновки та практичні алгоритми щодо коректного застосування практики ЄСПЛ при обґрунтуванні правомірності обмеження прав та свобод у кримінальному провадженні. Текст:* https://lsej.org.ua/4_2026/45.pdf

33. Замахін А. Л. Проблеми доказування у кримінальних провадженнях щодо самовільного присвоєння владних повноважень або звання службової особи (ст. 353 КК України) [Електронний ресурс] / А. Л. Замахін, В. В. Смаглюк, В. О. Шульга // Юрид. наук. електрон. журн. – 2026. – № 4. – С. 207-211. *Висвітлено теоретичні та практичні проблеми доказування у кримінальних провадженнях, що стосуються самовільного присвоєння владних повноважень або звання службової особи відповідно до ст. 353 Кримінального кодексу України (КК України). Акцентовано, що факт присвоєння статусу часто не має формалізованої фіксації та виражається через поведінку особи, її комунікацію та використання певних атрибутів, що змушує слідство покладатися переважно на непрямі докази. Приділено увагу розмежуванню понять "владні повноваження" та "службова особа" й розкрито механізм вчинення правопорушення через обман та імітацію владного статусу для впливу на потерпілих. Висвітлено структуру доказової бази в означених справах і наголошено, що підвищення ефективності доказування можливе лише за умови системного поєднання наукових підходів, вдосконалення правозастосовчої практики та*

забезпечення високого рівня професійної підготовки суб'єктів кримінального провадження. Текст: https://lsej.org.ua/4_2026/46.pdf

34. **Заставна О. П. Гендерно-обумовлене насильство під час збройного конфлікту: захист прав жінок за міжнародним правом** [Електронний ресурс] / Ольга Петрівна Заставна // Наук. перспективи. – 2026. – № 4. — С. 993-1002. *Доведено, що широкомасштабне систематичне сексуальне та гендерно-обумовлене насильство, яке завдає непоправної шкоди цивільному населенню, особливо жінкам і дівчатам, стає одним із найстрашніших лих сучасних збройних конфліктів. Висвітлено основні міжнародно-правові документи, які регулюють питання відповідальності за означені злочини, зокрема це: Женевські конвенції 1949 р. та Додаткові протоколи до них; Римський статут Міжнародного кримінального суду (МКС); Конвенція Організації Об'єднаних Націй (ООН) про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW); Конвенція Ради Європи про запобігання насильству щодо жінок та домашньому насильству та боротьбу з ним (Стамбульська конвенція). На основі практики МКС і міжнародних кримінальних трибуналів, зокрема Міжнародного кримінального трибуналу з Руанди (ICTR) та Міжнародного кримінального трибуналу з колишньої Югославії (ICTY), проведено паралелі з визначенням кваліфікованого гендерно зумовленого насильства як воєнного злочину, злочину проти людяності та геноциду з акцентом на їх значенні для розвитку міжнародного кримінального права щодо боротьби із сексуальним насильством. Наголошено на необхідності комплексного підходу до проблеми гендерно зумовленого насильства у збройних конфліктах, який передбачає ефективне застосування чинних міжнародно-правових документів, боротьбу з безкарністю, а також ширше залучення жінок до миротворчих та постконфліктних процесів, що особливо актуально для України в контексті російської збройної агресії.* Текст: <https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/42228/42244>

35. **Зелькіна Т. Оскарження арешту майна у 2026 році: чому шаблонні клопотання слідства досі працюють** [Електронний ресурс] / Тетяна Зелькіна// Юрид. практика. – 2026. – 5 черв. – Електрон. дані. *На основі аналізу Єдиного звіту про кримінальні правопорушення Офісу Генерального прокурора (ОГП) та звітності Бюро економічної безпеки (БЕБ) і Державного бюро розслідувань (ДБР) за 2024 - 2025 рр. виявлено збільшення розслідувань і арештів активів у справах щодо оборонних контрактів, державних закупівель та компаній, пов'язаних із бюджетним фінансуванням. Окреслено ключові питання оскарження арешту майна відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) та висвітлено поточну судову практику. Вказано на певні зміни у судовій практиці, та наголошено, що наразі суди значно уважніше реагують на аргументи про наслідки для бізнесу, коли захист показує не лише формальне порушення КПК України, а й реальний ефект арешту для компанії, працівників і контрактів.* Текст: <https://pravo.ua/oskarzhennia-areshtu-maina-u-2026-rotsi-chomu-shablonni-klopotannia-slidstva-dosi-pratsiuiut/>

36. **Казарян Е. Г. Кримінальна відповідальність за торгівлю людьми в Україні** [Електронний ресурс] / Елужка Гургенівна Казарян // Успіхи і досягнення у науці. – 2026. – № 4. — С. 298-310. *Досліджено нормативно-правові засади встановлення кримінальної відповідальності, зокрема імплементацію міжнародних стандартів у національне законодавство, а також розкрито елементи складу злочину, передбаченого ст. 149 Кримінального кодексу України (КК України). Особливу увагу приділено проблемам правозастосування, зокрема складності доведення спеціальної мети експлуатації, встановлення уразливого стану потерпілих і кваліфікації діянь у сукупності з іншими кримінальними правопорушеннями. Обґрунтовано необхідність удосконалення кримінального законодавства шляхом розширення поняття експлуатації з урахуванням цифрових форм і нормативного закріплення індикаторів доведення спеціальної мети експлуатації. Зроблено висновок про важливість комплексного підходу до*

підвищення ефективності протидії торгівлі людьми, який передбачає вдосконалення кримінально-правових норм, розвиток міжнародного співробітництва та посилення механізмів захисту прав потерпілих осіб.

Текст: <https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/41989/42004>

37. **Карелін В. В. Особливості реформування військової служби правопорядку у Збройних силах України у військову поліцію зразка НАТО** [Електронний ресурс] / Владислав Володимирович Карелін, Олеся Ігорівна Черевань, Василина Віталіївна Кузіна // Наук. перспективи. – 2026. – № 4. — С. 1013-030. *Досліджено історичні передумови формування Військової служби правопорядку у Збройних силах України (ЗСУ), її правову природу, функціональне призначення та місце у системі військової юстиції. Особливу увагу приділено аналізу концепції трансформації Військової служби правопорядку в ЗСУ у Військову поліцію як спеціалізованого правоохоронного органа з розширеними повноваженнями. Розкрито зміст, завдання, функції та повноваження Військової поліції, що включають здійснення оперативно-розшукової діяльності, участь у кримінальному провадженні, провадження у справах про адміністративні правопорушення, а також забезпечення прав і свобод військовослужбовців. На основі порівняння функціонального наповнення Військової служби правопорядку у ЗСУ та Військової поліції відзначено якісну відмінність між цими інституціями, а саме: на відміну від Служби правопорядку, яка виконує допоміжні та забезпечувальні функції, Військова поліція поєднує превентивну, правоохоронну та процесуальну діяльність, наближаючись до моделей військової поліції держав-членів НАТО. Обґрунтовано, що впровадження інституту Військової поліції сприятиме підвищенню ефективності кримінального переслідування у військовій сфері, забезпеченню принципу невідворотності відповідальності, чіткому розмежуванню компетенції між органами досудового розслідування та зміцненню довіри до системи військової юстиції.* Текст: <https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/42230/42246>

38. **Карпець Ю. В. Призначення та проведення експертиз під час досудового розслідування воєнних злочинів: деякі процесуальні питання** [Електронний ресурс] / Юрій Васильович Карпець // *Успіхи і досягнення у науці.* – 2026. – № 4. — С. 328-337. *Зазначено, що судова експертиза є процесуальною формою використання спеціальних знань, завдяки чому у розпорядженні слідства і суду з'являється нова інформація з доказовим значенням, яку неможливо отримати іншими процесуальними засобами. Окреслено чинники, що виникають під час розслідування воєнних злочинів, приділено увагу процесуальним і тактичним питанням призначення та проведення судових експертиз під час їх розслідування. Встановлено, що найбільш затребуваними під час розслідування воєнних злочинів є криміналістичні експертизи зброї та слідів і обставин її використання, в тому числі балістичні, вибухотехнічні, трасологічні, та експертизи матеріалів і речовин. Надано пропозиції щодо вдосконалення Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) в частині електронного доказування.*

Текст:

<https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/41991/42006>

39. **Катишев К. Операція Ескулап: в 16 регіонах обшуки у ВЛК** [Електронний ресурс] / Костянтин Катишев // *Korrespondent.net* : [вебсайт]. – 2026. – 5 черв. — Електрон. дані. *Йдеться про операцію "Ескулап", у межах якої правоохоронці провели 58 одночасних обшуків у 16 регіонах у представників військово-лікарських комісій (ВЛК) та експертних команд із оцінювання повсякденного функціонування особи (ЕКОПФО): було перевірено отриману інформацію з викладеними відомостями в деклараціях. За попередніми даними, загальна сума виявлених недостовірних відомостей у деклараціях посадовців сягає 200 млн грн. Ідеться про незадекларовані активи близьких родичів, зокрема автомобілі, квартири, будинки, земельні ділянки та готівку. У поліції заявили, що вилучені документи можуть свідчити про легалізацію коштів, отриманих незаконним шляхом. Усі факти перевірятимуть у межах кримінальних проваджень. Крім того, протягом*

кількох днів правоохоронці склали понад 230 протоколів про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, за статтею про порушення вимог фінансового контролю (ст.172-6 Кодексу України про адміністративні правопорушення). Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4884207-operatsiia-eskulap-v-16-rehionakh-obshuky-u-vlk>

40. **Кметь С. А. Міжнародно-правові аспекти та зарубіжний досвід нормативного регулювання протидії сексуальній експлуатації та торгівлі людьми** [Електронний ресурс] / Сергій Анатолійович Кметь, Тарас Леонідович Прокопченко // Наук. перспективи. – 2026. – № 4. — С. 1055-1066. *Торгівлю людьми розглянуто як явище транснаціональної злочинності та загальну соціальну проблему, що відображає наявні види експлуатації людей, а сексуальну експлуатацію – як одну з найбільш поширених і суспільно небезпечних форм торгівлі людьми, що посягає на основоположні права і свободи людини. Вказано на зростання вразливості окремих категорій населення, зокрема жінок і дітей, до різних форм експлуатації. Висвітлено міжнародно-правові основи та зарубіжний досвід запобігання торгівлі людьми, а також нормативно-правові аспекти його регулювання. Визначено роль міжнародних стандартів і національних стратегій щодо формування та реалізації державної безпекової політики з питань протидії торгівлі людьми, зокрема сексуальної експлуатації. Висвітлено діяльність провідних європейських інституцій, серед яких Європейський парламент та Європейська комісія; доведено необхідність імплементації сталого міжнародного досвіду державної політики у сфері протидії торгівлі людьми у вітчизняне законодавство з урахуванням чинного міжнародно-правового регулювання.*

Текст:

<https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/42233/42249>

41. **Колесник М. О. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти публічної безпеки в умовах воєнного стану** [Електронний ресурс] / М. О. Колесник // Прав. новели. – 2026. – № 28. — С. 297-303. *Обґрунтовано, що повномасштабна збройна агресія спричинила суттєву*

трансформацію характеру суспільно небезпечних діянь, що посягають на публічну безпеку, зокрема у сфері незаконного обігу зброї, участі в незаконних збройних формуваннях, бандитизму та терористичної діяльності. Особливу увагу приділено аналізу положень статей 257, 258, 260 та 263 Кримінального кодексу України (КК України), а також проблемам їх відмежування від суміжних складів кримінальних правопорушень. Проаналізовано сучасну практику Верховного Суду щодо застосування ст. 263 КК України в умовах воєнного стану та зроблено висновок, що воєнний стан не скасовує класичних критеріїв кримінально-правової кваліфікації, однак істотно змінює їх змістове наповнення, що вимагає поєднання формально-юридичного та функціонально-правового підходів для забезпечення єдності судової практики та дотримання принципу правової визначеності. Текст:

https://legalnovels.in.ua/journal/28_2026/40.pdf

42. Комітет Верховної Ради підтримав декриміналізацію порнографії між повнолітніми [Електронний ресурс] // Суд.-юрид. газ. – 2026. – 9 черв. – Електрон. дані. Йдеться про рішення Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань свободи слова рекомендувати парламенту прийняти за основу законопроект № 15294 "Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за виготовлення і розповсюдження дитячої порнографії", який передбачає одночасно посилення кримінально-правового захисту дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства відповідно до положень Ланцаротської конвенції, а також декриміналізацію окремих дій з порнографічною продукцією між повнолітніми особами. Зокрема зазначено, що для окремих особливо тяжких випадків злочинних дій щодо дітей передбачено покарання до 15 років позбавлення волі, водночас пропонується декриміналізувати ввезення, зберігання, перевезення, виготовлення, пересилання чи інше переміщення, а також збут і розповсюдження творів, зображень та інших предметів порнографічного характеру серед

повнолітніх осіб. Текст: <https://sud.ua/uk/news/publication/363417-komitet-verkhovnoy-rady-podderzhal-dekriminalizatsiyu-pornografii-mezhdu-sovershennoletnimi>

43. **Кузьменко М. БЕБ, НАБУ, ДБР: хто реально розслідує бізнес-кейси у 2026 році, особливості компетенції** [Електронний ресурс] / Марина Кузьменко // Юрид. практика. – 2026. – 9 черв. – Електрон. дані. *Окреслено формально-юридичні межі підслідності Бюро економічної безпеки, Національного антикорупційного бюро України та Державного бюро розслідувань і розкрито їхню реальну роль у бізнес-кейсах станом на 2026 р. із урахуванням практики, актуальних законодавчих змін та аналітики діяльності самих органів. Зазначено, що на повноваження кожного із вказаних органів щодо розслідування так званих бізнес-кейсів - кримінальних проваджень у сфері економіки, службових зловживань та корупції - безпосередньо впливають посилення антикорупційної інфраструктури, реформування правоохоронних органів і перерозподіл підслідності. Зроблено висновок, що кожен із цих органів продовжує перебувати у стані інституційних змін та трансформації власної моделі роботи: БЕБ - у процесі переатестації та переходу до аналітичної моделі роботи, НАБУ - в умовах боротьби за розширення своїх повноважень і незалежності, ДБР - напередодні структурного аудиту та реформи відповідно до євроінтеграційних вимог. Надано практичні рекомендації для бізнесу в умовах, коли межі підслідності між БЕБ, НАБУ та ДБР дедалі частіше перетинаються, а кримінально-правовий контроль за економічною діяльністю бізнесу посилюється. Акцентовано, що динаміка законодавчих змін, нерівномірність правозастосовної практики та висока концентрація дискреційних повноважень у питаннях підслідності роблять правові ризики для бізнесу непередбачуваними у деталях, проте цілком структурованими у своїх типових сценаріях, тож готовність до цих сценаріїв є частиною системи корпоративної юридичної безпеки.* Текст: <https://pravo.ua/beb-nabu-dbr-khto-realno-rozsliduie-biznes-keisy-u-2026-rotsi-osoblyvosti-kompetentsii/>

44. **Ліньова І. Близько 97 – 98 % справ про воєнні злочини у судах розглядається за відсутністю обвинуваченого – директорка Інституту прав людини АПУ** [Електронний ресурс] / Інна Ліньова; бесіду вела Ганна Левченко // Інтерфакс-Україна : [інтернет-сайт]. – 2026. – 5 черв. – Електрон. дані. *Подано матеріали бесіди з директоркою Інституту прав людини Асоціації правників України (АПУ) Інною Ліньовою про проблеми розслідування воєнних злочинів і притягнення до відповідальності винних у їх вчиненні. Зокрема вона відповіла на запитання щодо захисту осіб, які обвинувачуються у злочинах, пов'язаних із війною, та забезпечення права на справедливий суд для всіх, а також вказала на необхідність вдосконалення вітчизняного законодавства у питаннях відповідальності за колабораціонізм. Також оприлюднила статистичні дані щодо розслідування справ про воєнні злочини та про злочини проти основ національної безпеки, куди входить і колабораціонізм, та спрогнозувала, що кількість цих справ зростатиме, зауваживши, що наразі Офіс Генерального прокурора (ОГП) розробляє стратегію пріоритезації з метою використання ресурсів залежно від серйозності справи.*

Текст:

<https://interfax.com.ua/news/interview/1173975.html>

45. **Луков Р. Кримінально-правова характеристика об'єкта злочинів проти власності: теоретичний та прикладний аспекти** [Електронний ресурс] / Роман Луков // Успіхи і досягнення у науці. – 2026. – № 4. — С. 428-441. *Розкрито еволюцію наукових підходів до розуміння об'єкта злочину, особливу увагу приділено характеристиці майнових інтересів як складової об'єкта злочинів проти власності, а також їх взаємозв'язку з економічними та соціальними процесами у державі. З'ясовано вплив правового режиму воєнного стану на кваліфікацію злочинів проти власності та на основі норм кримінального законодавства України й узагальнення матеріалів судової практики сформульовано висновок, що об'єкт злочинів проти власності доцільно визначати як багаторівневу категорію, яка охоплює сукупність суспільних відносин у сфері власності,*

відповідні соціальні блага, майнові права та законні інтереси суб'єктів господарювання і фізичних осіб, на які безпосередньо спрямоване злочинне посягання і яким заподіюється шкода або створюється реальна загроза її заподіяння.

Текст:

<https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/41999/42014>

46. **Мандзій О. Голова Держмитслужби Орест Мандзій: "Є певна напруга і побоювання у бізнесу щодо того, що митниця стане черговим монстром"** [Електронний ресурс] / Орест Мандзій; бесіду вели Тетяна Бодня, Євген Кузьменко // Цензор. НЕТ : [інтернет-портал]. – 2026. – 6 черв. – Електрон. дані. Подано матеріали бесіди з головою Державної митної служби України О. Мандзієм про основні напрями діяльності очолюваного ним відомства. Він розповів про проблеми боротьби з контрабандою та корупцією на митниці, а також про співробітництво з правоохоронними органами - Бюро економічної безпеки (БЕБ), Національним антикорупційним бюро України (НАБУ), Національною поліцією України (НПУ). Також прокоментував перспективи надання Держмитслужбі статусу правоохоронного органа відповідно до нової редакції Митного кодексу та зазначив, що для цього потрібно внести зміни до Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) й інших законів, які мають значення для подальшої роботи в такому статусі. Голова Держмитслужби відповів на запитання щодо кадрової політики у відомстві та запровадження цифрових інструментів, зокрема штучного інтелекту (ШІ), а також про співробітництво із закордонними митними органами. Текст: <https://censor.net/ua/resonance/4006880/golova-derjmytslujby-orest-mandziyi-pro-perezavantajennya-mytnytsi>

47. **Мартіросян О. Г. Фактичні умови проходження військової служби як чинник індивідуалізації покарання за самовільне залишення військової частини** [Електронний ресурс] / О. Г. Мартіросян // Юрид. наук. електрон. журн. – 2026. – № 4. – С. 184-187. З'ясовано зміст і значення таких категорій, як фактичні умови проходження військової служби,

індивідуалізація покарання та юридично значущі обставини, а також визначено їх співвідношення у механізмі кримінально-правового реагування на правопорушення, передбачені ст. 407 Кримінального кодексу України (КК України). Встановлено, що в умовах воєнного стану такі фактори, як бойове психофізичне виснаження, страх загибелі, неповернення після лікування чи відпустки, стан здоров'я, сімейні обставини та адаптаційні труднощі окремих категорій військовослужбовців, істотно впливають на поведінку осіб і можуть виступати детермінантами СЗЧ. Виокремлено стійкі групи чинників, що характеризують фактичні умови проходження військової служби, та визначено їх роль у процесі індивідуалізації покарання. Сформульовано трирівневу модель оцінки фактичних умов проходження військової служби, застосування якої забезпечує більш послідовний, обґрунтований і справедливий підхід до призначення покарання у справах про СЗЧ. Текст: https://lsej.org.ua/4_2026/41.pdf

48. Мисливий В. А. Кримінально-правова кваліфікація привласнення, розтрата чужого майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем [Електронний ресурс] / Володимир Андрійович Мисливий // Успіхи і досягнення у науці. – 2026. – № 4. — С. 489-501. Здійснено кримінально-правовий аналіз проблем кваліфікації привласнення, розтрата чужого майна та заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем відповідно до ст. 191 Кримінального кодексу України (КК України). Доведено, що вирішальне значення для правильної кваліфікації має спосіб протиправного вибуття майна з володіння власника чи законного володільця. Розглянуто судову практику та сформульовано висновок про потребу законодавчого уточнення цієї норми. Текст: <https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/42004/42019>

49. Митрофанов І. І. Відновне правосуддя в парадигмі механізму реалізації кримінальної відповідальності щодо неповнолітніх, які вчинили кримінальні правопорушення [Електронний ресурс] / Ігор Іванович Митрофанов // Наук. перспективи. – 2026. – № 4. — С. 1165-1178.

Здійснено комплексний теоретико-правовий аналіз становлення та функціонування парадигми відновного правосуддя (restorative justice) як альтернативної моделі реагування на деліктну поведінку неповнолітніх. Доведено, що впровадження відновних практик трансформує кримінальну відповідальність із зовнішнього державного примусу на внутрішній етичний обов'язок через механізми катарсису, діалогічної трансформації конфлікту та активного каяття. Проаналізовано міжнародні стандарти та окреслено шляхи їх імплементації в національне законодавство України. Висвітлено практичні аспекти реалізації пілотного проєкту "Програма відновного правосуддя за участю неповнолітніх", що реалізується на базі системи безоплатної правничої допомоги. Обґрунтовано необхідність подальшого розроблення спеціальних норм у Кримінальному процесуальному кодексі України (КПК України), які б детально регламентували угоди про примирення саме для неповнолітніх.

Текст:

<https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/42242/42258>

50. Муляр Д. В. Фактори, що детермінують вчинення кримінальних правопорушень службовими особами банків [Електронний ресурс] / Д. В. Муляр // Прав. держава. – 2026. – № 61. – С. 64-71. Обґрунтовано, що протиправна діяльність службових осіб банків є одним із найбільш суспільно небезпечних проявів економічної злочинності, та встановлено, що їх злочинна поведінка об'єктивно зумовлена комплексом соціальних, економічних, правових і психологічних факторів. Запропоновано розмежування детермінант на дві основні групи: загальні та спеціальні. До загальних віднесено чинники соціально-економічного, соціально-психологічного, нормативно-правового та організаційно-управлінського характеру. Спеціальні детермінанти систематизовано у двох підгрупах: внутрішньобанківські (недосконалість внутрішнього контролю, прогалини у комплаєнс-культурі, неналежне кадрове забезпечення); до другої підгрупи віднесено корупційну складову у правоохоронній системі, недостатній рівень міжвідомчої координації між суб'єктами фінансового моніторингу

та органами досудового розслідування, некомпетентність окремих правоохоронців тощо. Зроблено висновок про необхідність системного підходу до протидії злочинності у банківській сфері, що має поєднувати вдосконалення нормативно-правової бази, розвиток внутрішнього банківського контролю та підвищення ефективності правоохоронної діяльності. Текст: <https://pd.onu.edu.ua/article/view/359474/348298>

51. Нажива на забезпеченні ЗСУ: командира військової частини та його заступника підозрюють у розтраті 11 мільйонів на генераторах [Електронний ресурс] // Високий замок. – 2026. – 3 черв. – Електрон. дані. Йдеться про викриття прокурорами Спеціалізованої прокуратури України (САП) у сфері оборони Центрального регіону масштабної схеми махінацій із державними коштами під час закупівель енергетичного обладнання для потреб армії. Вказано, що правоохоронці кваліфікували дії фігурантів за ч. 5 ст. 191 Кримінального кодексу України (КК України) - привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем). Суд розглянув клопотання прокурорів та обрав підозрюваним запобіжні заходи - тримання під вартою із можливістю внесення застави у розмірі 1 млн грн для кожного. Зазначено, що розслідування триває для встановлення всіх бенефіціарів схеми. Водночас, згідно зі ст. 62 Конституції України, фігуранти вважаються невинуватими, доки їхню провину не доведе суд. Текст : <https://wz.lviv.ua/news/553084-nazhyva-na-zabezpechenni-zsu-komandrya-viiskovoi-chastyny-ta-ioho-zastupnyka-pidozriuiut-u-roztrati-11-milioniv-na-heneratorakh>

52. Небилиця С. І. Фінансовий контроль як інструмент виявлення та попередження корупційних економічних правопорушень у публічному секторі [Електронний ресурс] / Сергій Іванович Небилиця // Сусп-во та нац. інтереси. – 2026. – № 5. — С. 1895-1908. Обґрунтовано, що фінансовий контроль є складовою системи забезпечення фінансової дисципліни, прозорості та підзвітності у використанні публічних ресурсів, а його функціональне призначення виходить за межі традиційної перевіркової

діяльності та охоплює превентивний і управлінський виміри. Розкрито багаторівневу структуру фінансового контролю, яка включає зовнішній державний контроль, внутрішній контроль у системі органів виконавчої влади та незалежні аудиторські механізми. Особливу увагу приділено трансформації фінансового контролю під впливом цифровізації та впровадження ризик-орієнтованих підходів. Наголошено на необхідності посилення інституційної спроможності контрольних органів, їх незалежності та професійного рівня як ключових чинників ефективності системи фінансового контролю. Вказано, що фінансовий контроль у сучасній системі публічного управління виступає не лише інструментом виявлення порушень, а й важливим механізмом формування доброчесного середовища, підвищення якості управлінських рішень та зміцнення довіри до державних інституцій, а його подальший розвиток має бути спрямований на цифрову трансформацію, інтеграцію ризик-менеджменту та вдосконалення аудиторських практик.

Текст:

<https://perspectives.pp.ua/index.php/sni/article/view/42938/42956>

53. **Нечипорук В. О. Обґрунтованість тримання під вартою у фокусі практики ЄСПЛ: стандарти "relevant and sufficient" reasons та вітчизняна правозастосовна практика** [Електронний ресурс] / В. О. Нечипорук // Прав. новели. – 2026. – № 28. — С. 315-320. У контексті застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою у вітчизняному кримінальному провадженні та практиці Європейського суду з прав людини проаналізовано стандарт "relevant and sufficient reasons" (відповідних і достатніх підстав для його застосування та продовження). Розглянуто положення Кримінального процесуального кодексу України (КПК України), відповідно до яких тримання під вартою є винятковим заходом, що застосовується лише за наявності обґрунтованої підозри та доведеності ризиків, які свідчать про те, що інші більш м'які запобіжні заходи не забезпечать дієвості кримінального провадження. Наголошено, що цей підхід відповідає принципу пропорційності та

презумпції невинуватості. Досліджено формування та розвиток стандарту "relevant and sufficient reasons" у практиці ЄСПЛ і встановлено, що ЄСПЛ спрямовує національні суди до встановлення релевантних, достатньо обґрунтованих підстав для тримання під вартою, оцінки індивідуальних обставин особи та перегляду правомірності подальшого тримання під вартою протягом усього строку дії запобіжного заходу. Текст: https://legalnovels.in.ua/journal/28_2026/42.pdf

54. **Небитов А. 82 % розкритих терактів в Україні скоєно через Telegram: Андрій Небитов, Нацполіція** [Електронний ресурс] / Андрій Небитов; бесіду вела Юлія Акімова // РБК-Україна : [інтернет-сайт]. – 2026. – 8 черв. – Електрон. дані. Подано матеріали бесіди з заступником голови Національної поліції України (НПУ) Андрієм Небитовим про криміногенну ситуацію в державі та боротьбу з кіберзлочинністю. Зокрема він відзначив значне збільшення незаконного обігу зброї в умовах воєнного стану, а також вказав на різке зростання кількості воєнних злочинів, правопорушень проти основ національної безпеки, диверсій та терористичних актів. Акцентував на трансформації сучасної злочинності та зміщенні кримінальної активності у цифровий простір, що проявляється у поширенні онлайн-шахрайства та кіберзлочинів. Заступник голови НПУ проінформував про проблеми боротьби з наркозлочинністю та зазначив, що якщо раніше значна частина наркобізнесу була прив'язана до фізичних контактів і сталих маршрутів, то зараз дедалі більше процесів перейшло в цифрову площину. Посадовець вказав, що метою боротьби зі злочинною діяльністю з поширення наркотиків через інфраструктуру сучасного наркобізнесу - Telegram-канали, боти, закриті чати, криптогаманці, підставні особи, є не блокування окремих каналів, а демонтаж усієї системи. Також висловив думку щодо можливості заборони використання Telegram та наголосив, що будь-який сервіс має працювати в правовому полі цієї країни, де він діє, і якщо сервіс відмовляється працювати в правовому полі, тоді потрібно вживати більш радикальних заходів для захисту прав і свобод людей і

приймати відповідні рішення щодо відповідальності менеджменту Telegram за сприяння злочинній діяльності. Текст: <https://www.rbc.ua/rus/news/82-rozkritih-teraktiv-ukrayini-skoeno-cherez-1780670061.html>

55. **Осипчук Р. Адвокат як щит викривача: чому Україні потрібна нова модель захисту в кримінальному процесі** [Електронний ресурс] / Роман Осипчук, Анастасія Ренкас // Юрид. практика. – 2026. – 2 черв. – Електрон. дані. *Розглянуто питання посилення законодавчих гарантій в кримінальному провадженні інституту викривача, який є потужним інструментом виявлення корупційних і шахрайських схем, особливо у закритих системах і сферах, де зовнішній громадський чи державний контроль ускладнений процедурами. Висвітлено права та гарантії викривача відповідно до українського законодавства, запропоновано модель розвитку інституту викривання у кримінальному провадженні, де викривачі є партнерами системи кримінальної юстиції з чітко визначеним процесуальним статусом. Окреслено принципові елементи запропонованої моделі: відтермінована ідентифікація, тобто особа не розкривається на старті розслідування, але її ідентичність може бути підтверджена на етапі розгляду питання про винагороду; адвокат як гарант, який знає особу клієнта, перевіряє її, підтримує комунікацію з органом і відповідає за добросовісність подання; збереження права на винагороду за умови дотримання спеціальної процедури; захист розслідування задля уникнення зайвих ризиків витоку відомостей про особу викривача. Акцентовано, що для імплементації подібної моделі необхідні зміни до Кримінального процесуального кодексу України (КПК України), а також до законодавства про адвокатуру та антикорупційного законодавства.* Текст: <https://pravo.ua/advokat-iak-shchyt-vykryvacha-chomu-ukraini-potribna-nova-model-zakhystu-v-kryminalnomu-protsesi/>

56. **Павлушик В. Голова НАЗК Віктор Павлушик: "Є відчуття, що реального запиту на справедливість не існує. Є запит двох видів: на зраду і на розправу"** [Електронний ресурс] / Віктор Павлушик; бесіду вели

Тетяна Бодня, Євген Кузьменко // Цензор. НЕТ : [інтернет-портал]. – 2026. – 4 черв. – Електрон. дані. *Подано матеріали бесіди з головою Національного агентства з питань запобігання корупції В. Павлушиком про процес декларування своїх статків державними службовцями та правоохоронцями. Окрім того, він розповів про кримінальні провадження, відкриті за результатами матеріалів НАЗК, та про співробітництво з правоохоронними органами. Також керівник НАЗК окреслив основні напрями діяльності очолюваного ним відомства і наголосив на важливості ухвалення Антикорупційної стратегії, що є, зокрема, однією із вимог міжнародних партнерів для подальшого надання фінансової допомоги Україні.* Текст: <https://censor.net/ua/resonance/4006665/golova-nazk-viktor-pavluschyk-pro-vysnovky-nazk-u-sudah-i-deklaratsiyi>

57. **Падалка В. О. OSINT як джерело доказів в кримінальних провадженнях підслідних Службі безпеки України** [Електронний ресурс] / В. О. Падалка, О. М. Звенигородський // Юрид. наук. електрон. журн. – 2026. – № 4. – С. 212-216. *Констатовано, що у сучасних умовах російсько-української війни OSINT як метод збору, аналізу та використання публічно доступної інформації без порушення законів трансформувався з допоміжного методу збору інформації на стратегічно важливий інструмент документування кримінальних правопорушень, підслідних СБУ. Встановлено, що відсутність юридично визначеного процесуального статусу результатів доказування на основі відкритих джерел у Кримінальному процесуальному кодексі України (КПК України) та недосконалість процедури вилучення й фіксації цифрових даних створює ситуацію правової невизначеності і ризику визнання їх недопустимими доказами. Акцентовано, що ефективність та прийнятність OSINT-даних у суді безпосередньо залежить від суворого дотримання не тільки КПК України, але й суворого дотримання органами безпеки України міжнародних стандартів верифікації, зокрема Протоколу Берклі та рекомендацій Global Rights Compliance щодо застосування критеріїв релевантності, надійності*

та справжності, що дозволяє мінімізувати ризики маніпуляцій та підробок.

Текст: https://lsej.org.ua/4_2026/47.pdf

58. Петрик В. В. Електронні об'єкти, згенеровані штучним інтелектом як докази у кримінальному провадженні: проблеми правового регулювання в Україні та зарубіжний досвід [Електронний ресурс] / В. В. Петрик // Юрид. наук. електрон. журн. – 2026. – № 4. – С. 217-222. Проаналізовано природу та особливості штучно згенерованого контенту, зокрема технології *deepfake*, як виду електронного доказу. Схарактеризовано сучасний стан кримінального та кримінального процесуального законодавства України у сфері протидії злочинам, вчиненим з використанням технологій ШІ, зокрема технології *deepfake*. Висвітлено зарубіжний досвід правового регулювання таких країн як: Сполучені Штати Америки (США), Польща, Об'єднані Арабські Емірати (ОАЕ). Наведено окремі рішення українських судів у справах, пов'язаних із використанням ШІ, та визначено основні напрями вдосконалення вітчизняного законодавства у сфері використання ШІ-генерованих матеріалів як доказів у кримінальному провадженні, зокрема щодо встановлення кримінально-правової охорони суспільних відносин у сфері захисту особи від створення без її згоди аудіовізуальних матеріалів, що відтворюють її зовнішність чи голос. Текст: https://lsej.org.ua/4_2026/48.pdf

59. Пишненко І. Ю. Диференціація понять "інсценування" та "фальсифікація" у структурі криміналістичної моделі вбивства [Електронний ресурс] / І. Ю. Пишненко // Прав. новели. – 2026. – № 28. — С. 321-329. Доведено, що поняття "інсценування" та "фальсифікація" мають різну криміналістичну природу, різний об'єкт впливу та відрізняються за механізмом реалізації у процесі приховування злочину. Розглянуто місце інсценування і фальсифікації у структурі криміналістичної моделі вбивства, яка відображає типові закономірності підготовки, вчинення, приховування та відображення злочину у матеріальному середовищі. Констатовано, що інсценування і фальсифікація можуть

поєднуватися у механізмі приховування вбивства, проте вони мають різне функціональне призначення у системі посткримінальної поведінки злочинця. Обгрунтовано, що правильне розмежування цих явищ має важливе значення для криміналістичного аналізу слідової картини, виявлення ознак протидії розслідуванню, побудови слідчих версій та використання спеціальних знань під час розслідування насильницьких злочинів. Текст: https://legalnovels.in.ua/journal/28_2026/43.pdf

60. **Поваляєв І. В. Ужгороді затримали трьох працівників ТЦК за катування та позбавлення волі чоловіків** [Електронний ресурс] / Іван Поваляєв // Україна молода. – 2026. – 4 черв. – Електрон. дані. Подано повідомлення у соцмережах Уповноваженого Верховної Ради України (ВР України) з прав людини Дмитра Лубінця про оголошення підозри трьом працівникам Ужгородського районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки (РТЦК та СП) включно з начальником у справі щодо порушення прав людини та катуванні. Як зазначив Д. Лубінець, під час моніторингового візиту тут було зафіксовано серйозні порушення прав людини, та наголосив, що РТЦК та СП не можуть і не повинні перетворюватися на простір поза правом, адже "навіть у час війни держава або тримається на законі - або втрачає довіру тих, кого вона захищає". Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/194296/>

61. **Полях Є. В. Порушення недоторканності приватного життя: кримінологічна характеристика та запобігання** / Є. В. Полях ; за наук. ред., [передм.] О. В. Новікова ; НДІ вивч. проблем злочинності ім. В. В. Сташиса НАПрН України. — Харків : Право, 2025. — 343 с. : іл., табл. — Бібліогр.: с. 287-318 та у підрядк. прим. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А844446** Монографію присвячено поглибленому кримінологічному аналізу й розробці ефективних заходів запобігання порушенню недоторканності приватного життя в Україні. На основі офіційних статистичних даних, судової практики і результатів емпіричних досліджень надано характеристику рівня, структури, "географії", динаміки,

"ціни", латентності тощо. Окреслено основні ознаки особи злочинця та проведено категоризацію останніх. Проаналізовано детермінанти, пов'язані з цифровізацією суспільних відносин, недостатнім захистом інформації, роботою правоохоронних органів, а також соціально-економічні, соціально-політичні (правові), соціально-культурні й віктимологічні чинники порушення недоторканності приватного життя. Розглянуто міжнародний і закордонний досвід запобігання останньому на предмет можливості його застосування у національній превентивній практиці. Висвітлено головні аспекти спеціально-кримінологічного запобігання і віктимологічної профілактики порушень приватності в Україні.

62. Ревта Д. Порнографічний контент: декриміналізація чи легалізація [Електронний ресурс] / Денис Ревта // Юрид. практика. – 2026. – 8 черв. – Електрон. дані. Проаналізовано положення законопроекту № 12191 "Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо вдосконалення його окремих положень про кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності", який передбачає викладення ст. 301 Кримінального кодексу України (КК України) "Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів" в новій редакції, декриміналізуючи обмін контентом, що має ознаки порнографії, між дорослими людьми за умови взаємної згоди. Надано інформацію про судову практику та вирoki, винесені у кримінальних провадженнях за ст. 301 КК України, а також розглянуто ситуацію з оподаткуванням виробників зазначеного контексту. Висловлено низку критичних зауважень до законопроекту № 12191 та наголошено на необхідності врахувати при внесенні змін до КК України положень таких документів Європейського Союзу (ЄС), як: резолюція Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) 2412(2021) від 26.11.2021 "Гендерні аспекти та наслідки порнографії для прав людини", якою констатується, що велика кількість порнографічного контенту порушує фундаментальне право людини на людську гідність, принижує та експлуатує вразливих осіб; Директива ЄС 2024/1385 про

боротьбу з насильством щодо жінок, яка містить вимогу щодо внесення до кримінального законодавства змін стосовно боротьби із проявами кібернасильства, у тому числі розповсюдження інтимних зображень без згоди особи. Також розкрито зміст нового законопроекту № 15294, який був зареєстрований у Верховній Раді України (ВР України) після відмови народних депутатів підтримати законопроект № 12191, та зроблено висновок, що і в цьому проєкті не враховані зауваження, висловлені раніше Комітетом ВР України з питань правоохоронної діяльності. Констатовано, що ст. 301 КК України дійсно потребує нової редакції, однак закон є насамперед засобом регулювання актуальних суспільних відносин і має бути спрямований саме на вирішення проблем суспільства та особи, тому обидва вказані законопроекти потребують істотного доопрацювання, а зміни в законодавстві мають бути комплексними. Текст:

<https://pravo.ua/pornohrafichnyi-kontent-dekryminalizatsiia-chy-lehalizatsiia/>

63. **Ринок праці: пріоритети та стратегії повоєнної європейської інтеграції** : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 15 трав. 2025 р. / Акад. праці, соц. відносин і туризму ; [за заг. ред.: В. Б. Сухомлина, Г. А. Пріба ; уклад.: С. Д. Коваленко, Ю. Р. Федоришина]. — Київ : Гуляєва В. М., 2025. — 493 с. : іл., табл. — Бібліогр. наприкінці ст. **Шифр зберігання в Бібліотеці : A845374** *Зі змісту : Деякі проблемні питання, що виникають на стадії досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених службовими (посадовими) особами юридичних осіб публічного права / Р. В. Лев. – С. 351-357.*

64. **Романюк Б. В. Кримінальна відповідальність за міжнародні злочини в Україні** / Б. В. Романюк, О. Ф. Бантишев. — Київ : Юрінком Інтер, 2025. — 387 с. — Кн. містить QR-коди з посиланнями на бібліогр. — Бібліогр. у підрядк. прим. **Шифр зберігання в Бібліотеці : B378129** *У монографії міститься комплексний аналіз наукових положень щодо історії та юридичного аналізу норм міжнародного кримінального права і його імплементації у національне кримінальне законодавство щодо*

правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Розглянуто практичні проблеми застосування усіх норм Кримінального кодексу України (КК України), що передбачають відповідальність за ці діяння. Вивчено, проаналізовано та наведено велику кількість вітчизняних законів і підзаконних актів, а також міжнародних актів, рішень міжнародних судів, що містять практику застосування норм міжнародного кримінального права. Це має слугувати доброю підмогою у процесі наукового та практичного тлумачення статей КК України, що передбачають відповідальність за вчинення кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

65. Сітало О. М. Забезпечення права на захист у кримінальному провадженні в умовах воєнного стану [Електронний ресурс] / О. М. Сітало // Прав. новели. – 2026. – № 28. — С. 330-336. *Обґрунтовано, що право на захист є фундаментальною процесуальною гарантією, яка набуває особливого значення в умовах кризових трансформацій правової системи. Проаналізовано національне законодавство, зокрема положення Кримінального процесуального кодексу України (КПК України), а також практику Верховного Суду та стандарти Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) щодо ефективності реалізації цього права. Особливу увагу приділено трансформації механізмів реалізації права на захист у зв'язку із впровадженням дистанційних форм судочинства, зміною територіальної підсудності та обмеженнями, зумовленими воєнними діями. Наголошено, що воєнний стан не може бути підставою для автоматичного звуження змісту права на захист, а будь-які обмеження повинні бути обґрунтованими, пропорційними та тимчасовими. Зроблено висновок про необхідність подальшого вдосконалення законодавчого регулювання та уніфікації судової практики з урахуванням стандартів ЄСПЛ, а також розроблення чітких критеріїв забезпечення ефективної участі сторони захисту в умовах цифровізації кримінального процесу.* Текст:

https://legalnovels.in.ua/journal/28_2026/44.pdf

66. **Скрипник К. Ю. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності: склад і караність кримінального правопорушення** / К. Ю. Скрипник ; за ред. М. В. Шепітька ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. — Харків : Право, 2026. — 185 с. — Бібліогр.: с. 163-183 та у підрядк. прим. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: A844449***
У монографії розглянуто кримінальне правопорушення проти правосуддя у формі притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності. Досліджено його об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Звернено увагу на родовий, видовий, підвидовий та безпосередній об'єкти, їх класифікації та практичне значення, а також окреслено предмет злочину. Сформульовано комплексний спосіб його вчинення, виокремлено обстановку як обов'язкову ознаку цього складу. Запропоновано змінити перелік обставин, які обтяжують кримінальну відповідальність. Уточнено перелік спеціальних суб'єктів досліджуваного злочину. Приділено увагу видам покарань, передбаченим ст. 372 КК України, і проблемам призначення покарання на практиці.

67. **Старт XIV Міжнародного судово-правового форуму: Україна розвиває систему правосуддя не попри війну, а з урахуванням її викликів і уроків** [Електронний ресурс] / підготував Олег Маліневський // Юрид. практика. — 2026. — 4 черв. — Електрон. дані. *Подано тези відкритого інтерв'ю у межах XIV Міжнародного судово-правового форуму Голови Верховного Суду України Станіслава Кравченка та заступниці керівника Офісу Президента України (ОПУ) Ірини Мудрої, яка, зокрема, відзначила такі важливі здобутки вітчизняної судової системи: операційна стійкість інституцій; перехідне правосуддя в режимі реального часу і з урахуванням захисту прав жертв як системної роботи; притягнення країни-агресора РФ до відповідальності. Своєю чергою, С. Кравченко серед основних досягнень української судової системи під час війни виділив, насамперед, питання розвитку міжнародного права, що є дуже важливим і для покарання, і для відшкодування шкоди. Також Голова Верховного Суду,*

говорячи про кримінальний блок, акцентував увагу на важливій для визначення агресивної війни ст. 437 Кримінального кодексу України (КК України), а також на ст. 438 КК України щодо відповідальності за порушення правил звичайної війни. Окрім того, посадовець звернув увагу на принцип *in absentia*, відповідного до якого наразі до реєстру внесено більше ніж 230 тис. кримінальних проваджень щодо злочинів проти цивільного населення, а також нагадав про інші формати цього принципу, які стосуються українських військовополонених і вимагають негайного вирішення задля повернення їх на підконтрольну Україні територію. І. Мудра та С. Кравченко розповіли про реалізацію судової реформи та окреслили її ключові етапи, зокрема І. Мудра нагадала, що стратегія розвитку системи правосуддя в основному включена в дорожню карту з питань верховенства права, яка була прийнята Європейської комісією, а серед головних викликів на шляху реформи назвала: кадровий голод в суддівському корпусі; скорочення списку дисциплінарних справ, що є умовою євроінтеграції та питанням легітимності і довіри до судової системи в очах суспільства; виконання рішень судів, що наразі є системною вадою, яка "показує розрив між декларованим захистом прав і нашою реальністю". Окрім того, на її думку, законодавчого врегулювання потребує розмежування повноважень Вищої Ради правосуддя (ВРП), Вищої кваліфікаційної комісії суддів (ВККС) та Ради суддів. Текст: <https://pravo.ua/start-xiv-mizhnarodnoho-sudovo-pravovoho-forumu-ukraina-rozvyvaie-systemu-pravosuddia-ne-popry-viinu-a-z-urakhuvanniam-ii-vyklykiv-i-urokiv/>

68. **Судовий контроль над таємницею слідства: чому Сергій Власенко пропонує обмежити витoki інформації** [Електронний ресурс] // Суд.-юрид. газ. – 2026. – 9 черв. – Електрон. дані. Подано коментар народного депутата С. Власенка щодо підготовленого ним законопроекту № 15289, спрямованого на реформування порядку розголошення відомостей досудового розслідування у провадженнях, де фігурують політичні особи. Народний депутат пояснив, що основна ідея проекту полягає у встановленні

судового контролю над поширенням чутливої інформації, яка часто стає інструментом політичної боротьби, а запропоновані зміни мають на меті лише захистити фундаментальне право людини на презумпцію невинуватості та збереження ділової репутації. Наголошено, що законопроект розроблено на виконання резолюції Парламентської Асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) "Violence and hate speech against politicians: a threat to democracy", у п. 21.2 якої прямо рекомендовано державам запровадити законодавство, яке обмежує розкриття інформації про поточні розслідування щодо політиків на ранніх стадіях без попереднього судового дозволу. Окреслено ключові положення законопроекту, який, на думку С. Власенка, має наблизити українську правову практику до стандартів Ради Європи та забезпечити баланс між правом суспільства на інформацію і правом людини на справедливий суд.

Текст:

<https://sud.ua/uk/news/publication/363445-sudebnyy-kontrol-nad-taynoy-sledstviya-pochemu-sergey-vlasenko-predlagaet-ogranichit-utechki-informatsii>

69. **Сухачова І. О. Розмежування негласного зняття інформації з електронних інформаційних систем і відкритих способів отримання цифрових даних у кримінальному провадженні** [Електронний ресурс] / І. О. Сухачова // Юрид. наук. електрон. журн. – 2026. – № 4. – С. 223-229. Проаналізовано положення кримінального процесуального законодавства України, насамперед ст. 264 Кримінального процесуального кодексу України (КПК України), у взаємозв'язку з конституційними гарантіями недоторканності приватного життя, таємниці спілкування та вимогами ст. 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Особливу увагу приділено судовій практиці Верховного Суду щодо допустимості доказів, отриманих із мобільних телефонів. Сформульовано практичні орієнтири для слідчого, прокурора, захисника та суду щодо оцінки правомірності доступу до цифрових даних у кожному конкретному випадку.

Текст: https://lsej.org.ua/4_2026/49.pdf

70. **Тавр В. Ексголова ВСУ Князєв "сидітиме" 5 років, втратить нерухомість та \$1,5 млн** [Електронний ресурс] / Василь Тавр // Україна молода. – 2026. – 8 черв. – Електрон. дані. *Йдеться про затвердження Вищим антикорупційним судом (ВАКС) на засіданні 08.06.2026 угоди про визнання винуватості між прокурором Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) і колишнім головою Верховного Суду (ВС) Всеволодом Князєвим. Зазначено, що внаслідок цієї угоди В. Князєв отримав п'ять років позбавлення волі, погодився на конфіскацію квартири та будинку і понад 200 тис. доларів США особистих заощаджень, а також 1 248 700 доларів США хабара. Як повідомляє САП, "обвинувачений повністю визнав свою вину в інкримінованому йому злочині, погодився надати викривальні покази на співучасників та отримати реальний строк з конфіскацією майна". Відтак, Князєва визнали винним у вчиненні злочину, передбаченого ч. 4 ст. 368 Кримінального кодексу України (КК) України "одержання службовою особою неправомірної вигоди, якщо вона вчинена щодо вигоди в особливо великому розмірі". Крім того, за згодою сторін ексголова ВС спрямує на підтримку Збройних сил України (ЗСУ) через благодійний фонд "Повернись живим" 1 104 600 доларів США. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/194314/>*

71. **Тараненко В. Герой Росії передає привіт Україні. У справі Деркача почали зникати речові докази** [Електронний ресурс] / Віталій Тараненко // Главком : [інтернет-сайт]. – 2026. – 29 трав. — Електрон. дані. *Окреслено ключові моменти справи колишнього народного депутата України А. Деркача, обвинуваченого у державній зраді та незаконному збагаченні. Зокрема зазначено, що до цього часу Вищий антикорупційний суд (ВАКС) не ухвалив вирок у його справі, натомість 21.05.2026 ВАКС прийняв рішення про скасування арешту готівки на суму 49 тис. євро, 10,5 тис. доларів і 200 тис. грн., вилучених правоохоронцями 26 - 27 липня 2022 р. під час обшуку квартири обвинуваченого. Наразі А. Деркач, який на початку широкомасштабного вторгнення виїхав до РФ,*

став сенатором Ради Федерації РФ і отримав найвищу нагороду у країні-агресорці – героя росії. Текст: <https://glavcom.ua/publications/heroj-rosiji-peredaje-privit-ukrajini-u-spravi-derkacha-pochali-znikati-rechovi-dokazi-1122511.html>

72. **Тернавська А. А. Кримінально-правова протидія злочинності у сфері радіоекологічної безпеки** / А. А. Тернавська ; [наук. консультант і ред. Ю. А. Турлова] ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — Харків : Право, 2025. — 133 с. : іл., табл. — Бібліогр.: с. 116-127. **Шифр зберігання в Бібліотеці : А844448** *Висвітлено теоретичні та практичні аспекти проблем кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення цієї категорії. Визначено поняття та систему таких кримінальних правопорушень, проаналізовано іноземний досвід кримінально-правової протидії злочинності у сфері радіоекологічної безпеки, з'ясовано соціальну обумовленість криміналізації суспільно небезпечних діянь у цій сфері. Досліджено інститут пеналізації кримінальних правопорушень у сфері радіоекологічної безпеки. Здійснено класифікацію, подано опис і пояснення виділених видів санкцій досліджуваних кримінально-правових норм. Проаналізовано стан правозастосовної діяльності у сфері радіоекологічної безпеки за період 2004 - 2023 рр., визначено основні показники злочинності та судимості. Надано пропозиції, спрямовані на вдосконалення кримінального законодавства України, а також практики його застосування.*

73. **Ткачук С. "Кримінал відчує слабину": у Нацполіції пояснили, чому не можна масово мобілізувати правоохоронців** [Електронний ресурс] / Софія Ткачук // Focus.ua : [вебсайт]. — 2026. — 8 черв. — Електрон. дані. *Як заявив заступник голови Національної поліції України (НПУ) А. Небитов, наразі майже 9 тис. правоохоронців виконують завдання безпосередньо на передовій, а ще близько 34 тис. несуть службу в областях, що межують із зоною бойових дій. На його думку, масове відправлення поліцейських на фронт може обернутися кадровою кризою в правоохоронній*

системі та зростанням злочинності в тилових регіонах. Він наголосив, що навіть під час повномасштабної війни поліція щодня залишається службою, яка першою реагує на надзвичайні події. Вказано, що лише від початку року на спецлінію "102" надійшло понад 3,3 млн звернень. Також А. Небитов звернув увагу на те, що підготовка професійного слідчого чи оперативника є тривалим процесом: щоб сформувати фахівця, здатного якісно розслідувати злочини та працювати з доказами, потрібні не лише місяці навчання, а й роки практичного досвіду. Текст: <https://focus.ua/uk/voennye-novosti/756895-mobilizaciya-v-ukrajini-chomu-pravooohoronciv-ne-vidpravlyayut-masovo-na-front-poyasnennya-nacpoliciji>

74. **Триголов А. Розслідування воєнних злочинів: процесуальні виклики для адвокатів** [Електронний ресурс] / Артур Триголов // Юрид. практика. – 2026. – 4 черв. — Електрон. дані. *Наголошено, що для підвищення ефективності розслідування воєнних злочинів кримінальний процес потребує подальшої адаптації до умов збройного конфлікту та сучасних механізмів документування доказів. Вказано на питання, які потребують вирішення, а саме: врегулювання особливостей використання цифрових та OSINT-доказів, тобто матеріалів, отриманих із відкритих джерел (OSINT Open Source Intelligence); розширення механізмів міжнародної співпраці у справах цієї категорії; запровадження спеціальних процедур документування злочинів у зоні бойових дій із використанням технічних засобів фіксації, дистанційного документування та цифрового архівування; удосконалення механізмів доступу адвокатів до матеріалів кримінального провадження у зв'язку з тим, що забезпечення балансу між інтересами національної безпеки та правом на захист залишається одним із ключових викликів у розслідуванні воєнних злочинів. Констатовано, що кримінальні провадження щодо воєнних злочинів поєднують норми національного та міжнародного права, значний суспільний резонанс, великий обсяг доказів і підвищену процесуальну складність, і в цих умовах роль адвоката виходить за межі класичного представництва інтересів клієнта,*

адже саме адвокат забезпечує дотримання прав людини, законності доказування та справедливості майбутнього судового розгляду. Зроблено висновок, що ефективність розслідування таких злочинів залежатиме від здатності держави гарантувати законний і справедливий процес навіть в умовах війни. Текст: <https://pravo.ua/rozsliduvannia-viiskovykh-zlochyniv-protsestualni-vyklyky-dlia-advokativ/>

75. **Українцям дозволять обмінюватися інтимними фото та відео у месенджерах** [Електронний ресурс] // Суд.-юрид. газ. – 2026. – 6 черв. – Електрон. дані. Розкрито зміст зареєстрованого у Верховній Раді України (ВР України) законопроекту № 15294 "Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за виготовлення і розповсюдження дитячої порнографії", яким пропонується посилити кримінальну відповідальність за злочини, пов'язані з дитячою порнографією, сексуальною експлуатацією дітей та втягненням неповнолітніх у проституцію. Водночас пропонується декриміналізувати окремі дії з порнографічною продукцією між повнолітніми особами у зв'язку з тим, що, як зазначають автори законодавчої ініціативи, чинні положення Кримінального кодексу України (КК України) потребують оновлення з огляду на зміну суспільних відносин у цій сфері. Окреслено запропоновані зміни до КК України та констатовано, що посилення відповідальності та поява нових кваліфікуючих ознак можуть призвести до формування нової судової практики щодо розслідування та доведення таких злочинів. Текст: <https://sud.ua/uk/news/publication/362938-ukraintsam-razreshat-obmenivatsya-intimnymi-foto-i-video-v-messendzherakh>

76. **Чернецька О. В. Розслідування мародерства як воєнного злочину в Україні** [Електронний ресурс] / Олена Василівна Чернецька // Нац. інтереси України. – 2026. – № 4. — С. 1615-1627. Досліджено теоретичні та практичні аспекти розслідування мародерства як воєнного злочину в умовах збройної агресії проти України. Вказано на значне поширення фактів незаконного заволодіння майном на тимчасово

окупованих і деокупованих територіях, що супроводжується складністю їх виявлення, фіксації, належної кримінально-правової кваліфікації та доказування. Особливу увагу приділено специфіці досудового розслідування мародерства в умовах збройного конфлікту та розкрито проблеми своєчасної фіксації слідів кримінального правопорушення. Обґрунтовано значення використання цифрових доказів і відкритих джерел інформації (OSINT) та необхідність дотримання вимог щодо їх належності, допустимості та достовірності. Окремо розглянуто питання міжвідомчої взаємодії органів досудового розслідування, військових формувань, органів місцевого самоврядування (ОМС) і міжнародних організацій. Зроблено висновок про необхідність удосконалення методичного та нормативного забезпечення розслідування мародерства, впровадження єдиних стандартів документування воєнних злочинів і посилення міжвідомчої взаємодії. Текст: <https://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/41502/41516>

77. **Чиж С. А. Доказування в кримінальному провадженні в умовах дії правового режиму воєнного стану: теоретико-правові та прикладні засади** / Сергій Анатолійович Чиж; М-во внутр. справ України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. — Вінниця : Нілан-ЛТД, 2025. — 393 с. — Бібліогр.: с. 348–393 та у підрядк. прим. **Шифр зберігання в Бібліотеці : БЗ78452** У монографії визначено сутність, завдання та значення кримінально-процесуального доказування, а також схарактеризовано поняття, ознаки та значення доказів у процесі доказування в умовах дії воєнного стану. Надано характеристику поняттю властивостей доказів у кримінальному провадженні та розкрито кожен із властивостей. З'ясовано поняття та значення стандартів доказування в кримінальному провадженні, досліджено їх систему. Схарактеризовано міжнародні стандарти доказування, а також елементи та суб'єкти процесу доказування в кримінальному провадженні в умовах дії воєнного стану.

78. **XIV Міжнародний судово-правовий форум: перший день завершився обговоренням проблемних питань кримінальної юстиції**

[Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2026. – 4 черв. – Електрон. дані. *Йдеться про сесію XIV Міжнародного судово-правового форуму, присвячену кримінальній юстиції. У своїх виступах учасники дискусії приділи увагу питанням конституційного підґрунтя процесуальних гарантій у кримінальних провадженнях в умовах воєнного стану; презумпції невинуватості в практиці Конституційного Суду України (КСУ); тенденціям, які спостерігаються останнім часом у кримінальній юстиції; юрисдикції, кваліфікації, стандартам доказування воєнних злочинів в національних судах; праву на справедливий суд у кримінальному провадженні.* Текст: <https://pravo.ua/xiv-mizhnarodnyi-sudovo-pravovyi-forum-pershyi-den-zavershyvsia-obhovorenniam-problemnykh-pytan-kryminalnoi-iustytzii/>

79. **Шевчук А. До Гааги передали докази злочинів РФ проти понад 1800 українських в'язнів** [Електронний ресурс] / А. Шевчук // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 21 трав. — Електрон. дані. *Як повідомив Офіс Генерального прокурора, правоохоронні органи України скерували до Міжнародного кримінального суду (МКС) в Гаазі доказову базу про примусове переміщення та незаконне утримання в колоніях РФ понад 1800 українських в'язнів із Херсонської та Миколаївської областей. Вказано, що у листопаді 2022 р. російські військові примусово перемістили цих людей через тимчасово окупований Крим до колоній у РФ. Доведено, що це була завчасно організована операція: від захоплення українських в'язниць до утримання людей на території РФ. За даними слідства, у російських колоніях українських в'язнів піддають фізичним і психологічним катуванням, змушують до будівництва ворожих військових укріплень, примусово нав'язують громадянство РФ, незаконно утримують після завершення строку покарання або затримують повторно. В основі поданих до МКС матеріалів – свідчення понад 400 потерпілих та очевидців, аналіз рішень російських судів, офіційних документів, відповідей державних органів РФ тощо.* Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4880295-do-haahy-peredaly-dokazy-zlochyniv-rf-proty-ponad-1800-ukrainskykh-viazniv>

80. **Шишацька Ю. О. Екстрадиція та права людини: проблемні аспекти забезпечення балансу інтересів** [Електронний ресурс] / Ю. О. Шишацька // Прав. новели. – 2026. – № 28. — С. 348-355. *Розкрито правову природу екстрадиції як форми міжнародного співробітництва у кримінальному провадженні та окреслено її значення для забезпечення невідворотності кримінальної відповідальності. Водночас акцентовано на ризиках порушення фундаментальних прав людини, зокрема таких, як: право на справедливий суд; заборона катувань і нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження; право на свободу та особисту недоторканість, а також вказано на можливість відсутності належних процесуальних гарантій під час судового розгляду та порушення принципу рівності перед законом. Розглянуто сучасне правове регулювання інституту екстрадиції з урахуванням міжнародних стандартів прав людини та принципів гуманістичного підходу; проаналізовано міжнародно-правові документи, серед яких Загальна декларація прав людини 1948 р., Конвенція Ради Європи про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р., Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 р., Конвенція ООН проти катувань 1984 р., а також відповідні факультативні протоколи, що встановлюють обмеження щодо застосування смертної кари та визначають умови надання гарантій її неприведення у виконання. Окреслено ключові підстави для відмови у видачі особи та наголошено, що дотримання принципу верховенства права та прав людини під час екстрадиції є ключовим для легітимності міжнародного співробітництва у кримінальних справах. Текст: https://legalnovels.in.ua/journal/28_2026/46.pdf*

81. **Школа С. М. Диференціація кримінальної відповідальності у контексті гуманізації кримінального права України** [Електронний ресурс] / Сергій Миколайович Школа // Наук. перспективи. – 2026. – № 4. — С. 1427-1438. *Вказано, що запровадження у 2020 р. категорії кримінального проступку стало поворотним моментом у структурі кримінально-правового регулювання. Проаналізовано правову природу кримінального проступку як*

різновиду кримінального правопорушення, особливості його відмежування від злочину та адміністративного правопорушення, а також місце нової категорії у системі кримінально-правових засад відповідальності. Особливу увагу приділено питанням диференціації санкцій, зокрема впровадженню альтернативних видів покарань, розвитку інституту пробаційного нагляду та вдосконаленню обмеження волі як елементів гнучкої реакції держави на вчинення кримінальних правопорушень невеликої тяжкості. Сформульовано пропозиції щодо узгодження положень Кримінального кодексу України (КК України), Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) та Кримінально-виконавчого кодексу України (КВК України) у частині, що стосується відповідальності за проступки. Текст:

<https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/42264/42280>

82. **Шугай А. Рада не проголосувала за декриміналізацію порно** [Електронний ресурс] / Адреналіна Шугай // Україна молода. – 2026. – 28 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про відмову народних депутатів під час голосування у Верховній Раді України (ВР України) 28.05.2026 підтримати законопроект про скасування кримінальної відповідальності за створення та поширення порнографії за участі повнолітніх. Як відзначили автори проекту у пояснювальній записці, у більшості країн світу виготовлення та розповсюдження порнографії повнолітніми людьми на побутовому рівні й в особистих некорисливих мотивах не вважають суспільно небезпечним. Критичні зауваження щодо результатів голосування висловили Голова ВР України Руслан Стефанчук, народний депутат Ярослав Железняк і голова Комітету ВР України з питань фінансів, податкової та митної політики Данило Гетманцев. Зокрема Д. Гетманцев повідомив, що на наступній сесії законопроект знову буде винесений на голосування, та запевнив, що парламент "не зупиниться в боротьбі з корупцією і лицемірством".* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/194247/>

83. **Шульга А. О. Організована злочинність в умовах воєнного стану в Україні: правові механізми та методи протидії з урахуванням**

розвитку інформаційних технологій [Електронний ресурс] / Андрій Олександрович Шульга, Сергій Миколайович Зеленський // Успіхи і досягнення у науці. – 2026. – № 4. — С. 774-786. *Окреслено правові механізми та спеціальні методи боротьби з організованою злочинністю з урахуванням розвитку інформаційних технологій та їх трансформації в умовах збройного конфлікту. Висвітлено міжнародний досвід і вітчизняну практику й визначено перспективні напрями вдосконалення законодавства. З'ясовано, що організована злочинність активно використовує сучасні інформаційні технології для фінансування злочинної діяльності та встановлення корупційних зв'язків. Констатовано переорієнтацію напрямів злочинної діяльності та появу нових ризиків в умовах воєнного стану (поширення шахрайства у цифровому просторі та у сфері надання гуманітарної допомоги, торгівля людьми тощо). На основі узагальнення міжнародного досвіду протидії організованій злочинності в умовах збройного конфлікту зроблено висновок про необхідність поєднання силових методів зі стратегіями запобігання її проникненню у легальну економіку та органи державної влади. Встановлено, що в умовах воєнного стану ключова роль у боротьбі з організованою злочинністю відводиться оперативно-розшуковій діяльності, а також доведено необхідність модернізації нормативно-правових і оперативних розшукових і слідчих методів задля покращання взаємодії між внутрішніми відомчими структурами й іноземними партнерами.* Текст:

<https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/42029/42044>

84. Щерба В. М. Об'єкт хуліганства в кримінальному праві: теоретико-правовий аналіз [Електронний ресурс] / Вікторія Миколаївна Щерба // Успіхи і досягнення у науці. – 2026. – № 4. — С. 787-794. *Розкрито поняття об'єкта хуліганства та визначено його структуру й співвідношення з суміжними категоріями. Обґрунтовано, що родовим об'єктом хуліганства є суспільні відносини у сфері громадського порядку та громадської безпеки. Безпосереднім об'єктом хуліганства визначено*

конкретні суспільні відносини, що зазнають шкоди внаслідок грубого порушення громадського порядку з мотивів явної неповаги до суспільства. Запропоновано удосконалення підходів до визначення об'єкта цього правопорушення шляхом чіткого розмежування основного та додаткових об'єктів, що сприятиме підвищенню якості кваліфікації кримінальних правопорушень.

Текст:

<https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/42030/42045>

85. **Юзікова Н. С. Протидія кіберзлочинам із використанням штучного інтелекту в сфері туризму: національний та міжнародно-правовий виміри** [Електронний ресурс] / Н. С. Юзікова, С. І. Хом'яченко, М. Є. Дроздов // Юрид. наук. електрон. журн. – 2026. – № 4. – С. 193-197. *Проаналізовано сучасний стан та тенденції протидії кіберзлочинності в індустрії туризму в умовах стрімкого розвитку технологій штучного інтелекту (ШІ). Розглянуто міжнародно-правовий фундамент, зокрема положення Будапештської конвенції, та їх адаптацію до викликів цифрової епохи. Відзначено фундаментальну роль Декларації Блетчлі 2023 р. як глобальної платформи для постійного обміну розвідувальними даними та колективного реагування правоохоронних органів на транскордонні кіберзлочини. Обгрунтовано доцільність криміналізації діянь, пов'язаних із розробкою та використанням ШІ-інструментів для вчинення кримінальних правопорушень у сфері туризму, враховуючи специфіку транскордонної суб'єктності правопорушників. Зроблено висновок, що ефективна протидія ШІ-кіберзлочинам та безпечна інтеграція цих технологій у систему національного кіберзахисту вимагають комплексної синергії: від міжнародного співробітництва і жорсткого кримінального переслідування до збереження інституційного контролю, що дозволить перетворити ШІ із потенційної вразливості на фундаментальний інструмент довгострокової кіберстійкості держави.* Текст: https://lsej.org.ua/4_2026/43.pdf

86. **"Made in Russia. Delivered to Captivity"** [Електронний ресурс] / Офіс Омбудсмана України, Асоціац. родин захисників «Азовсталі» ; за

підтримки Медійн. ініціативи за права людини, Мін-ва закорд. справ України, Координац. штабу з питань поводження з військовополоненими. – Електрон. дані. – Київ, 2026. – [39 с.]. – Режим доступу укр. мовою: https://drive.google.com/drive/folders/1edoe1pUKmEFw9ptr3BCj897bDS-okVoQ?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTAAYnJpZBExZG1VTVVlzMldybUtzYUUY2VnNydGMGYXBwX2lkEDlYmJAzOTE3ODgyMDA4OTIAAR5WJT3bB3dJHyOHsIcJFC67bgNiuXNdI8CKwSNVGyWmy2QNazOYZA2h228SaA_aem_iJUL0nptHyk1e8eJVKsWg. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 26.05.2025.

Публікація є частиною проєкту "Made in Russia. Delivered to Captivity", який демонструє масштаб воєнних злочинів РФ проти українських військовополонених і розповідає про головні "продукти" російського виробництва: тортури, смерть, терор, незаконні засудження та пропаганду. Наведена інформація ґрунтується на звітах міжнародних організацій, свідченнях колишніх військовополонених, журналістських і правозахисних розслідуваннях. Доведено, що жорстоке поводження з українцями у російському полоні має системний характер і є елементом державної політики РФ. Вказано, що презентація Проєкту, яка відбулась 25.05.2026, приурочена до 4-их роковин виходу Маріупольського гарнізону з "Азовсталі" після 86 днів героїчної оборони міста. Електронна версія Проєкту включає: відео, візуальні матеріали, інформаційні матеріали, фото з презентацій, публікацію "Made in Russia. Delivered to Captivity" українською та англійською мовами.

10.06.2026

Укладач: Груніна Л. В.

Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.